

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Přírodovědecká fakulta

Kulturní a přírodní krajinná kompozice
Trhvosvinenska: návrh krajinné památkové zóny

Bakalářská práce

Tomáš Chromčák

Školitel: doc. RNDr. Tomáš Kučera, PhD.

Konzultant: Mgr. Stanislav Grill

České Budějovice 2019

Chromčák T. (2019): Kulturní a přírodní krajinná kompozice Trhvosvinenska: návrh krajinné památkové zóny [Cultural and natural landscape composition in Trhové Sviny area: project of landscape conservation zone. Bc. Thesis, in Czech.] – 60 p., Faculty of Science, The University of South Bohemia, České Budějovice, Czech Republic.

Anotace

This thesis is a base work for a grant application focusing to create a registration of the landscape conservation zone Trhvosvinensko (South Bohemia, the Czech Republic). The aim of this document is to summarize the historical, cultural and natural information about the heritage area necessary for the announcement of the landscape conservation zone. The project covers the basal mapping of the territory from the perspectives of historical, cultural and natural heritage.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích

Dne 17.4.2019

.....

Poděkování:

Rád bych poděkovat svému školiteli doc. RNDr. Tomáši Kučerovi, Ph.D. za vedení práce, jeho čas a trpělivost. Dále pak Mgr. Stanislavu Grillovi za pomoc s programem ArcGIS.

Také bych chtěl poděkovat své rodině, která mi studium umožnila a celou dobu mě podporovala.

Obsah:

1	ÚVOD:	1
2	REŠERŠE	2
2.1	KRAJINA A JEJÍ VNÍMÁNÍ.....	2
2.2	KULTURNÍ KRAJINA.....	2
2.3	PŘETVÁŘENÍ KRAJINY	3
2.4	LANDSCAPE HERITAGE.....	3
2.5	KOMPOVANÁ KRAJINA	6
2.6	PRVKY V KOMPOVANÉ KRAJINĚ.....	6
2.7	HISTORICKÝ VÝVOJ KOMPOVANÝCH KRAJIN	8
2.8	OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY V ČESKÉ REPUBLICĚ	10
3	PROJEKT NA PŘÍPRAVU KPZ TRHOVOSVINENSKO	12
3.1	CÍLE PROJEKTU	12
3.2	HYPOTÉZA	12
3.3	CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ	13
3.4	NÁVRH NA VYPRACOVÁNÍ EVIDENČNÍHO LISTU KPZ	16
3.5	INVENTARIZACE DŘEVIN	20
3.6	HARMONOGRAM PRACÍ.....	33
3.7	FINANČNÍ ROZVAHA	33
3.8	ZÁVĚR.....	34
4	SEZNAM LITERATURY A OSTATNÍCH ZDROJŮ	35
4.1	LITERATURA	35
4.2	INTERNETOVÉ ZDROJE	39
4.3	MAPOVÉ PODKLADY, PROGRAMY A FOTOGRAFIE.....	40
5	PŘÍLOHY:	41

1 Úvod:

Krajina je součástí našeho života, je to téměř vše, co nás obklopuje. Současně tvoří místo, ve kterém žijeme. Každý vidí krajinu jinak, vyhledává v ní něco jiného, avšak vnímáme ji všichni. Někomu slouží krajina k rekreaci, sportu, někdo krajinu vnímá z estetického hlediska.

Člověk své okolí od nepaměti upravuje a modeluje tak, aby splňovalo jeho představy, zájmy a potřeby. Za dobu lidské historie proběhlo několik etap přetváření. Krajině, která je člověkem ovlivněna, se říká „*kulturní krajina*“. Ta může mít mnoho podob a úhlů pohledu. Zároveň v sobě skrývá mnohé hodnoty, které mohou být historické, kulturní a přírodní.

Tyto hodnoty je třeba v krajině udržet a chránit tak, aby krajina mohla dále plnit své funkce i pro budoucí generace. Krajinu, která těchto hodnot dosahuje chráníme na území České republiky zřizováním tzv. krajinných památkových zón. Těch je v současné době na našem území 25 (Kuča and Kučová, 2016), ovšem další desítky kulturních krajin a kompozic jsou zmapovány.

V této práci se soustředím na průzkum a zmapování historického, kulturního a přírodního dědictví ve městě Trhové Sviny a jeho okolí v okruhu zhruba 2 km od centra města Kulturní krajina, která se na tomto území nachází, je hodnotná z mnoha směrů. Vyskytuje se zde velké množství památek hospodářského charakteru, které se vztahují k hospodářským činnostem. Příkladem může být kaskáda mlýnů na Svinenském potoce či Buškův hamr. V této práci se zaměříme na okolí kostela Nejsvětější Trojice, které se nachází v jižní části zájmového území, a to bylo podrobněji zmapováno. Cílem projektu je vytvoření evidenčního listu krajinné památkové zóny Trhvosvinensko, který bude sloužit jako podklad pro vyhlášení krajinné památkové zóny.

2 Rešerše

2.1 Krajina a její vnímání

Pod pojmem krajina se skrývá plno definic, které každý vnímá a rozumí jim jinak. Krajinu můžeme vnímat z hlediska právního, geomorfologického, geografického, ekologického, architektonického, historického, demografického, uměleckého, emociálního a ekonomického (Sklenička, 2003). Každý ze specialistů svého oboru ji proto vidí jinak. Jeden pohled krajinu definuje jako zrakem vnímatelnou část suchozemského povrchu země, která má horizont a je zahlédnutelná z distance (Stibral, Dadejík et Zuska, 2009). Podobně krajinu charakterizuje Cílek, který říká, že krajina je určitý výsek souše, který má nějaký střed, hranici či okraj a uvnitř této hranice leží výsek nějakých jednotných vlastností (Cílek *et al.*, 2011). V Lapkově pojetí krajinu každý jedinec zná, a přesto je obtížné ji definovat, neboť se v pojmu skrývá jak přírodní, tak kulturní dědictví (Lapka, 2008). „Krajina znamená část území, tak jak je vnímáno lidmi, jehož charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních, a/nebo lidských faktorů“ (*Evropská úmluva o krajině*, 2000).

2.2 Kulturní krajina

Člověk je spolu s přírodními silami jedním ze dvou významných činitelů, kteří formují krajinu (Hájek, 2003). Vzájemným působením pak vzniká kulturní krajina. Kulturní krajinu můžeme dle Skleničky charakterizovat, jako krajinu upravenou lidskou činností – prošla tedy procesem zkulturnění (Sklenička, 2003). Jsou v ní vidět projevy vzájemných vazeb mezi člověkem a jeho přírodním prostředím (Vlčková, Kučová et Beneš, 2011). Krajina je tedy člověkem mnohokrát ovlivňována a dá se chápat jako jakási kronika historie lidského rodu (Němec et Pojer, 2007). Opakem by byla krajina přirozená (Gojda, 2000), tedy bez zásahu člověka, která se však na našem území již téměř nevyskytuje. Většinu území České republiky tak zaujímá kulturní krajina (Hájek, 2003), ta zároveň tvoří složku kulturního a přírodního dědictví.

Pod pojmem kulturní dědictví se ukrývá vše, co člověk v minulosti vytvořil a co mělo vliv na rozvoj kultury a vykazuje to jistou kulturní a památkovou hodnotu (Horák et Nejedlý, 2013). Přírodním dědictvím se zase rozumí přírodní jevy, které jsou unikátní svojí stavbou, biotou či jinou přírodní hodnotou (Kučová, 2009). Jejich ochranou se zabývá Úmluva o ochraně světového dědictví z roku 1972.

Krajiny kvalitní z hlediska kulturně historické autenticity jsou důležité pro zachování tradičních ekosystémů, které jsou často centrem biodiverzity. Hlavně díky tradičnímu

zemědělství a lesnímu hospodářství (Plieninger, Hocht et Spek, 2006). Platí to ovšem i pro krajinu industriální či narušenou hornickou nebo jinou činností (Konvička, 2011). Díky těmto změnám v krajině mohly vzniknout specifické biotopy, které by bez tohoto zásahu nevznikly (Řehounek, Řehounková et Prach, 2010). Samotný krajinný vzhled je pak výsledkem dlouhodobého cíleného užívání krajiny, který je formován různorodými historickými etapami, jež v krajině zanechaly své stopy (Kuča *et al.*, 2015).

2.3 Přetváření krajiny

Prvním zásadní zlomovou etapou v ovlivnění krajiny představuje vznik a šíření zemědělství (Kubačák et Beranová, 2010). Člověk zakládá pastviny, pole, buduje přístřešky. Krajinu aktivně upravuje tak, aby mu byla co nejvíce přínosná. Tímto vznikají zcela nové vztahy a vazby (Hájek, 2003).

Druhá etapa ovlivnění krajiny probíhá, alespoň v českých zemích, od 10. do 13. století. Důvodem byla decentralizace světské a církevní moci, což vedlo k novým způsobům užívání a zabydlování krajiny. Rozrušením pospolitosti krajiny sídly, vznikaly nová místa, kde se mohla rozvíjet nová společenstva (Elmqvist *et al.*, 2013). Začala se formovat krajina románská, typická krajina lesa prosvětlená mýtinami a vesnicemi v hustě osídlených oblastech, prostoupená souvislými pásy polí, luk a pastvin (Gojda, 2000). Později překryla krajinu románskou krajina gotická (Hájek, 2003). Pro ni bylo typické odlesňování. Vznikla intenzivně využívaná, silně mozaiková pastevně polní krajina parkového rázu (Lokoč et Lokočová, 2010).

Třetí etapou v 17.-18. století bylo baroko (Hájek, 2003). Barokní sloh komponoval celou krajinu (Kuča *et al.*, 2015). Zaměřoval se na vyjádření spirituální a hmotné jednoty. Využíval osově souměrnosti jako nejvyššího symbolického řádu (Flekalová *et al.*, 2011). Pracoval s protiklady: člověk – příroda, řád – chaos. Spontánní část krajiny byla pod trvalou kontrolou. Ovšem v důsledku ekonomického a společenského úpadku díky třicetileté válce docházelo k vysídlení některých sídel a přeměny kulturní krajiny na krajinu divoké přírody. Začal se také uplatňovat polohový a produkční potenciál území dle úrodnosti a dostupnosti (Lokoč et Lokočová, 2010).

2.4 Landscape heritage

S vnímáním krajiny se pojí slovní spojení „*landscape heritage*“, které se dá přeložit jako krajinné dědictví. Vyjadřuje spojení krajiny s historickým a kulturním vlivem (Vroom, 2006). Krajinné dědictví představuje hodnoty, které jsou uloženy v krajině a které je třeba uchovat a chránit (Hølleland, Skrede et Holmgaard, 2017). Mezi tyto hodnoty lze zahrnout

krajinný ráz, který se na daném místě nachází, estetickou hodnotu, rekreační hodnotu a v neposlední řadě přírodní a kulturně historickou hodnotu krajiny (Vorel et Kupka, 2011).

Krajinný ráz

Krajinný ráz lze interpretovat několika způsoby. Ve sbírce zákonů v § 12 zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody je definován jako: „přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého území či oblasti“. Stejně tak je podle stejného zákona chráněn před činnostmi, která by snižovala jeho estetickou a přírodní hodnotu. Forman a Godron definují krajinný ráz jako ekologicky heterogenní část zemského povrchu složenou ze specifické soustavy ekosystému, které jsou ve vzájemné interakci (Forman et Godron, 1986). Dle Vorla a Kupky se rozmanitost přírodních a kulturních podmínek projevuje v obrazu krajiny v různých podobách a krajinný ráz vyjadřuje nejenom přítomnost pozitivních jevů a znaků, ale též kulturní a duchovní dimenzi krajiny (Vorel et Kupka, 2011). Wöbse pak uvádí, že hlavní hodnotu v krajinném rázu hraje příroda, která je buď bez staveb, nebo ve velmi harmonické stavu zástavby s krajinným rámcem, kdy lidé v krajinné scéně oceňují soulad zástavby a přírodního prostředí (Wöbse, 2003). Klasickou prací zohledňující zastavěnou krajinu a její ráz je svérázná studie norského architekta Norberga-Schulze (Norberg-Schulz, 2010), jenž vymezil tři základní typy: krajinu klasickou, romantickou a kosmickou.

Estetika krajiny

Estetická hodnota je spojena s ryze subjektivním přístupem, proto je metodicky složitě uchopitelná. Souriau estetiku označuje za teorii krásy, kterou ovšem každý vnímá jinak (Souriau, 1994).

Enviromentální estetika je rychle se rozvíjející se obor, který pojímá behaviorální i psychologické zdroje pro preferenci krajiny člověkem (Nasar, 1988). Prostředí musí naplňovat biologickou potřebu člověka a jeho preferencí pro určité typy struktur a tvarů (Appleton, 1996). Tento autor formuloval dvě základní teorie, které vysvětlují preferenci polootevřených krajin poskytujících jak útočiště, tak přehled po okolí (habitat theory respektive prospect - refuge theory, česky: úživné a bezpečné útočiště a princip vidět a nebýt viděn).

Evoluční pozadí percepce pak formulovali manželé Kaplanovi (Kaplan et Kaplan, 1989). Porozumění je založené na soudržnosti a čitelnosti krajiny, zatímco průzkum vychází z její komplexity a tajemství (Stibral, 2015).

Současná environmetální psychologie zakládá hodnocení vizuální kvality na krajinných attributech a lidské percepci (Steg, Berg et Groot, 2013). To identifikuje 9 klíčových

aspektů krajiny: míru přírodní přirozenosti, přetvořenost člověkem, narušenost, historickou hodnotu, pohledové měřítko, podnícení obrazotvornosti, okamžitý dojem, souvislost a soudržnost.

Úloha estetiky je obrovská, neboť je podstatnou součástí lidské kultury a dotýká se různým způsobem života každého člověka (Svobodová, 2011). Krajina bude vždy hodnocena na základě toho, jak uspokojí momentální lidské potřeby (Löw et Míchal, 2003). Nicméně pod estetickou a vizuální hodnotou krajiny si můžeme představit neporušenost přírody, maloplošnou strukturu polí a luk, harmonii lidových staveb a přírodního prostředí či struktury v krajině, které vyvolávají příjemné pocity. Vizuální charakter se dá definovat jako „vizuální vyjádření prostorových elementů, struktur a vzorů v krajině“ (Ode, Tveit et Fry, 2008). Vizuální vnímání krajiny by také mělo být začleněno jako jedna ze složek posuzování krajiny v rozhodovacích procesech. Její vynechání by mohlo vést k nesprávnému rozhodnutí (Dramstad *et al.*, 2006). Často je s estetikou krajiny a jejích vizuálním vnímáním spojován i tzv. „*Genius loci*“. Je to pocit, který dané místo v přírodě ve člověku zanechá (Svobodová, 2011). *Genius loci* působí u člověka prožitek, který je podstatou podobný estetickému prožitku (Šípek, 2008). Nejlépe s duchem místa pracovali angličtí zahradní a krajinářští architekti od 18. století (Hunt et Willis, 1988 ; Eburne et Taylor, 2006) kteří formovali tradice, které přetrvaly až do současnosti (Turner, 2013). Návštěvnost zahrad a parků dosahuje ročně statisíců až milionů návštěv (Benfield, 2013).

Rekreační hodnota krajiny

Jednou z krajinných funkcí je uspokojování lidských potřeb, mezi které patří i funkce relaxace (Jessel, 2006). Předpokladem pro rekreační hodnotu krajiny je prostředí, se všemi složkami živé i neživé přírody (Supuka et Vreštiak, 1984). Rekreační hodnota může vyjadřovat vhodnost pro rekreační využití, prostupnost krajiny, geomorfologii terénu či ekologickou nezávadnost. Navrátil vyhodnotil přírodní atraktivitu a jejich význam pro cestovní ruch v České republice, kdy rozlišil masový a neutrální turismus a ekoturismus (Navrátil, 2012). Krajinné atributy společně s přírodními hodnotami hrají klíčovou roli při výběru cílové destinace zejména u skupiny ekoturistů.

Přírodní a kulturně historické hodnoty

Krajina má určité přírodní a historické hodnoty, pod kterými si můžeme představit jak složky živé, tak neživé krajiny. Dají se také rozlišit prvky přírodní a antropogenní.

Mezi prvky antropogenní se řadí celá škála staveb z různých historických období. Objekty spojené s životem šlechty (hrady, zámky, zámečky, tvrze), sakrální objekty (kláštery, kostely, kaple, poutní místa, hřbitovy, kříže, sochy, boží muka, kapličky), tradiční hospodářské objekty (hamry, stodoly, mlýny, sýpky), městská architektura (radnice, podloubí, měšťanské domy, opevnění a brány). Dále pak objekty lidové architektury (hospodářské domy s dochovanou dobovou architekturou, zídky, sklepy), průmyslového dědictví (továrny, cesty, manufaktury), objekty zahradní architektury (parky, zahrady a sady) (Kupka, 2010).

Za přírodní hodnoty a vlastnosti krajiny lze označit reliéf terénu, charakter sítě vodotečí a vodních ploch, rostlinstvo a živočišstvo (Vorel, 2000). Konkrétně pak můžeme jmenovat kopce, údolí, lesy, stromy, aleje, meze, louky, obory, pole, jeskyně, mokřady, potoky, řeky, jezera, rybníky a vodní kanály. Byť jde o technické vodohospodářské díla, dnes jsou již vnímána jako „přírodní“ prvky (Kuča et Kučová, 2016). Dále pak živočichy, kteří v přírodě žijí (Stibral, 2013).

2.5 Komponovaná krajina

Podle výboru pro světové dědictví tvoří komponovanou krajinu kategorie kulturních krajin, které byly definovány jako kombinovaná díla přírody a člověka, dávající doklad o vývoji lidské společnosti a sídel v průběhu historie. Jedná se tedy o krajinu záměrně navrženou a vytvořenou člověkem od zahrad, parků až po rozsáhlé krajinné kompozice (<https://whc.unesco.org>). Spojení přírodních a kulturně historických hodnot lze najít v tzv. „komponované krajině“. Komponované krajině se také někdy říká krajina urbanizovaná, architektonizovaná či záměrně koncipovaná krajina (Flekalová *et al.*, 2011). Obecně tato krajina představuje specifický typ krajiny kulturní, do níž byl z rozličných důvodů vložen „vyšší“ umělecký, estetický či symbolický řád.

2.6 Prvky v komponované krajině

Na historizující krajinné kompozice navázali moderní architekti zpočátku v urbánním prostředí. Kevin Lynch formuloval v 60. letech teorii města a definoval skladebné součásti tvořící „*image*“ města (lze překládat jako zjevnost nebo obraz) (Lynch, 1960). Na něj pak navázali Forman a Godron (1986) s rozšířením konceptu do příměstské a volné krajiny. Jádrem komponovaných krajin tak jsou významné body, uzly v krajině, obvykle v podobě dominantních staveb či souborů. Tyto kompozice byly uspořádány na základě záměru, který měl reprezentovat význam a postavení majitele ve společnosti, vyjadřovat jeho duchovní, filosofický a estetický postoj (Antrop et Eetvelde, 2017 ; Kupka, 2010), v případě přírodních prvků, např. exotických dřevin, také sbírkotvornou, popř. edukační činnost (arboreta,

botanické zahrady). Celistvost krajinné kompozice tedy utváří jak fyzické skladebné části, tak i její obsah, který je často vyjádřen symbolicky právě prostřednictvím skladebnosti architektonických a přírodních prvků, kdy lze kompozici rozlišit na vnitřní a vnější (Flekalová *et al.*, 2011). Vnitřní kompozice je dána spíše duchovním významem a myšlenkovou náplní, zatímco vnější kompozice je tvořena prostorovou úrovní. Jednotlivé prvky jsou pak bodového nebo plošného charakteru a jsou mezi sebou, ale i mezi zbytkem krajiny propojeny, což utváří komplexní obraz komponované krajiny.

Kompoziční body v krajině jsou nejčastější pohledové dominanty, které přitahují pozornost. Tvoří určitá centra nebo prostorové uzly, ke kterým kompozice směřuje nebo se od nich odvíjí. Kompozičním bodem rozumíme i vyhlídkové místo, které se prostorově neprojevuje, avšak je nepostradatelné z pohledu vnímání krajinné kompozice, neboť jeho poloha je důmyslně vybrána (Kulišťáková *et al.*, 2014). Z přírodních prvků je tvoří dominantní (barevné) solitérní dřeviny nebo remízy.

Kompoziční linie představují prostorové spojnice mezi dílčími body a plochami kompozice. Vyjadřují hlavní prostorové souvislosti a vztahy mezi dílčími prvky kompozice, ale i jejich vztah k celku. Jejich charakter může být fyzický, vizuální, symbolický nebo kombinovaný (Flekalová *et al.*, 2011).

Fyzické kompoziční vazby tvoří hmotný základ kompozice. Bývají tvořeny cestami, průseky, alejemi, průhledy a pohledy. Můžou být jak přímé, tak vinuté (Kulišťáková *et al.*, 2014).

Vizuální kompoziční vazby definují kompoziční vazby na percepční úrovni. Jejich předpokladem je pohledová spojitost spolu s existencí vyhlídkových míst a pohledových ukončení. Tyto ukončení může být konkrétní stavba nebo pohled do nebe, který navozuje pocit nekonečna. Vizuální vazby vedou z a na významné kompoziční místa, vyhlídkové trasy a brány. Branami se rozumí přístupové místo, z kterého se otevírají pohledy (Flekalová *et al.*, 2011).

Symbolické kompoziční vazby vyjadřují kompoziční vztahy na znakové úrovni. Jsou spojeny s obsahovou náplní kompozice. Vyjadřují skryté souvislosti a pracují s duchovní úrovní. Příkladem symbolické sakrální kompozice jsou svaté kopce, křížové cesty, které svým tvarem odkazují na duchovní symboliku. Profánní kompozice zahrnují spíše propojení jednotlivých staveb, sídla s pobytovými místy a jejich hospodářským zázemím. V symbolické rovině se pracuje také se vztahy spojenými s astronomickými jevy a časem. Vnímání těchto

vazeb závisí na pohybu a postavení nebeských těles v rámci roku. Příkladem mohou být barokní osy fixované alejemi, kdy pohledovou dominantou je východ a západ slunce v době rovnodennosti (Kulišťáková *et al.*, 2014).

Kompoziční plocha je prostorově rozsáhlý krajinný celek, který je vůči okolí jasně vymezen jak fyzicky, tak vizuálně. Mezi profánní plošné kompoziční objekty patří zahrady, obory, bažantnice, lesní celky, rybníky, k sakrálním např. poutní areály (Kulišťáková *et al.*, 2014).

2.7 Historický vývoj komponovaných krajín

Krajinu ve větší rozloze mohla z vlastnických a majetkových hledisek komponovat jen šlechta resp. církve (Holmesová, 2002 ; Hunt, 2015). Na ní reagovala i lidová architektura, která začala dotvářet místní kolorit podle vzorů přenesených z vrchnostenských sídel např. vysazování alejí podél cest, okrasných rostlin a solitérních stromů ve volné krajině, osazování hřbitovů pyramidálními dřevinami atp. (Velička, 2010). Vývoj půdorysů zahrad a parků v jednotlivých historických obdobích přehledně zpracoval Turner (Turner, 2013). Příklady v ČR uvedli v klasickém přehledu Dokoupil (Dokoupil *et al.*, 1957), společně s inventarizací dřevin pak Hieke 1984 a 1985 (Hieke, 1984).

Předkřesťanská kompozice

Za první komponovaná místa můžeme považovat již předkřesťanská kultovní místa. Jejich uspořádání a umístění mělo často souvislost s astronomickými jevy a výraznými přírodními dominantami (Kulišťáková *et al.*, 2014). Příkladem mohou být posvátná a rituální místa, svatyně a posvátné háje, menhiry, obětní kameny, kamenné kruhy a řady nebo trasy nejstarších stezek (Kupka, 2010).

Středověká kompozice

V raném středověku spolu s posilujícím křesťanstvím začala vznikat první komponovaná místa související s biblickými příběhy. Začaly se objevovat křížové motivy, poutní místa a křížové cesty (Kulišťáková *et al.*, 2014).

Renesanční kompozice

Renesance přinesla mírný posun ve vnímání krajiny. Krajina je vnímána jako užitečná a krásná. To se projevuje i v koncepci prostoru a změně krajinné architektury. Krajina se více otevírá, významná sídla jsou spojována alejemi a stromořadími (Turner, 1974). Příkladem je

město Mikulov, v němž jsou mnohé cesty osovány tak, aby vizuálně propojovaly město se vzdálenými i blízkými krajinnými dominantami (Flekalová *et al.*, 2011).

Barokní kompozice

Největší rozmach zažila komponovaná krajina v období baroka. Často se mluví přímo o barokní komponované krajině (Kupka, 2010). Obraz barokní krajiny se dostal do takového podvědomí, že řekne-li se tradiční česká krajina, mnozí si vybaví obraz krajiny barokní – pestrá mozaika polí a luk mezi kterými jsou remízy, boží muka u cesty a kaple na kopci (Sádlo, 2005). V baroku dochází vlivem myšlenky kompozice k radikálním reorganizaci prostoru, která je založena na užití přímek a jasného geometrického řádu. Barokní kompozice staví na silném důrazu na hlavní středovou osu s návazností na dominantní stavbu. Kompoziční plán vychází z osovosti nebo radiálního schématu, to vede k zesílení vizuálního i emociálního účinku, směrem ke kompozičnímu jádru krajiny. Barokní kompozice je založena na kvalitách pohledů z volné krajiny (Turner, 1974 ; Dokoupil *et al.*, 1957).

Klasicistní kompozice

Krajina v době klasicismu byla protkána alejemi a dalekými průhledy, které vytvářely iluzi nekonečnosti. Docházelo k velkým terénním úpravám, jako vysoušení bažin a tvorbě nových vodních ploch. To můžeme vidět na příkladu zahrad Veltrusy a Kačina. Budova zámku vytváří hlavní ohnisko kompozice, od které vedou průhledy a krajinné osy zvýrazněné zdmi a alejemi. Často se uplatňuje princip zrcadlení na vodní hladině, který vytváří iluzi nekonečna (Kuča *et al.*, 2015).

Romantické kompozice

Spolu s příchodem romantismu dochází ke změnám komponované krajiny. Krajina již není udržována a nastává obrat k divoké přírodě, stává se symbolem svobody a nezávislosti (Kalusok, 2003). Opouští se od principů geometrie a začíná se pracovat s křivkou, prvky venkovské krajiny, kontrastem světla a stínů. Důležitým prvkem jsou velké plochy luk, solitérními stromy a keře. Kontrast jim tvoří rokle, skaliska a umělé vodopády (Krummholz, 2012). Celá kompozice je založena na pocitu tajemna s momentem překvapení z otevírajících se scén. Příkladem může být okolí Hluboké nad Vltavou (Ehrlich et Pavlátová, 2004). Romantizující kompozice pak mohly vyústit až do pitoreskní podoby parků knížete Pücklera (Korner et Klaber, 2006 ; Hunt, 2002).

Do moderní doby, pak reprezentační význam parků přechází ve formě sbírek exotických dřevin resp. arboret, významné reprezentují např. Průhonice (Silva-Taroucca, 1909 ; Kavka, 1959).

2.8 Ochrana přírody a krajiny v České republice

Ochrana přírody má v České republice dlouhou tradici. V roce 1838 vyhlásil Jiří Augustin Languetval Buquoy v Novohradských horách přírodní rezervace: Žofinský prales a Hojná Voda, které se tak staly prvními rezervacemi v Evropě. V roce 1858 byl založen Boubínský prales a v letech 1869–1918 bylo vyhlášeno dalších 13 rezervací. I v období První republiky se pokračovalo s vyhlásováním rezervací. Celkově jich v této době existovalo přes 100 (Kuča *et al.*, 2015).

První legislativní možnosti ochrany charakteru krajiny pak pochází z roku 1920. Hovořilo o nich ustanovení §20 zákona č. 81/1920. Jednalo se o tzv. přidělový zákon. Ten měl dohlížet na to, aby přidělované pozemky nenarušovaly krajinný ráz a aby nevznikla újma na přírodních, historických a uměleckých památkách. Podobné opatření bylo součástí zákona č.47/1948 Sb., které se zabývalo druhou pozemkovou reformou. Říkalo se mu scelovací zákon a zabýval se technicko - hospodářskými úpravami pozemků v závislosti na ochraně památek, krajinného rázu a přírodních krás.

V roce 1956 byl přijat zákon č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody. Jednalo se významný posun ve vnímání ochrany přírody. Samotný zákon se zabýval jak ochranou přírody, tak ochranou krajiny. V tomto zákoně jsou již definovány maloplošná a velkoplošná chráněná území a jejich ochranná pásma. Dále pak začala platit tzv. obecná ochrana na celostátní úrovni.

Pro památkovou péči byl důležitým zákonem zákon č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách. Ten se zabýval ochranou kulturních památek a překrýval se v oblasti chráněných zahrad a parků se zákonem č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody. V roce 1958 však proběhlo sjednocení památkové péče a ochrany přírody, které nadále spadaly pod resort kultury a vystupovaly pod Státním ústavem památkové péče a ochrany přírody. Toto spojení trvalo až do roku 1991.

Od 1.1.1988 platí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Ten vzdal obecné ochrany památkových hodnot a právní ochranu založil na správním rozhodnutí úřadů. Zavedl pojmy: *kulturní památka* a *památková zóna*. V definici pro památkovou zónu je pak i zmíněn zájem o kulturní krajinu. V roce 1992 byly prohlášeny první dvě krajinné památkové zóny

(dále KPZ) – Lednicko-valtický areál a asociativní krajina Bojiště u Slavkova, další následovaly v letech 1996, 2002 a 2014. V současné době jich je 25 (Kuča and Kučová, 2016).

V roce 1991 vzniklo samostatné Ministerstvo životního prostředí a jemu podřízený Český ústav ochrany přírody po přijetí zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Rozvíjí obecnou ochranu, kdy v §12 pojednává o ochraně krajinného rázu a přírodních parcích. Zásady obecné ochrany, s důrazem na nejen přírodní, ale též kulturní a historickou charakteristiku, se dočkaly konkretizace v podobě návrhu přírodních parků. Zákon také definoval významné krajinné prvky.

Z hlediska mezinárodní ochrany kulturní krajiny vznikly dokumenty, které mají zajistit ochranu kulturní krajiny na území státu. Nejdůležitějším z nich je Evropská úmluva o krajíně. Ta je rozhodujícím nástrojem pro zlepšení krajinných politik v jednotlivých regionech (Pungetti et Kruse, 2010). V České republice je Evropská úmluva o krajíně v platnosti od roku 2004 (Kučová, 2008). Mimo jiné deklaruje to, že kvalita a rozmanitost evropských krajín představují společný zdroj a že je důležité spolupracovat v zájmu jejich ochrany, správy a plánování. Krajínu označuje jako: „část území, tak jak je vnímána lidmi, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských faktorů.“ Dále je pak v Úmluvě zmíněno: „... za účelem zlepšení úrovně znalosti svých krajín ... vymezit své vlastní typy krajiny na celém území, analyzovat jejich charakteristiky, síly a tlaky, které je mění, zaznamenat jejich změny, vyhodnotit takto vymezené krajiny s ohledem na zvláštní hodnoty, které jsou připisovány zainteresovanými stranami a dotčeným obyvatelstvem.“ (Evropská úmluva o krajíně, 2000).

3 Projekt na přípravu KPZ Trhvosvinensko

3.1 Cíle projektu

1. Provést průzkum současného stavu dotčeného území.
2. Zpracovat aktuální a historické mapové podklady dotčeného území.
3. Vypracovat prostorovou inventarizaci prvků historického, kulturního a přírodního dědictví v GIS se zaměřením na hodnotné dřeviny.
4. Návrh na vypracování evidenčního listu krajinné památkové zóny.

3.2 Hypotéza

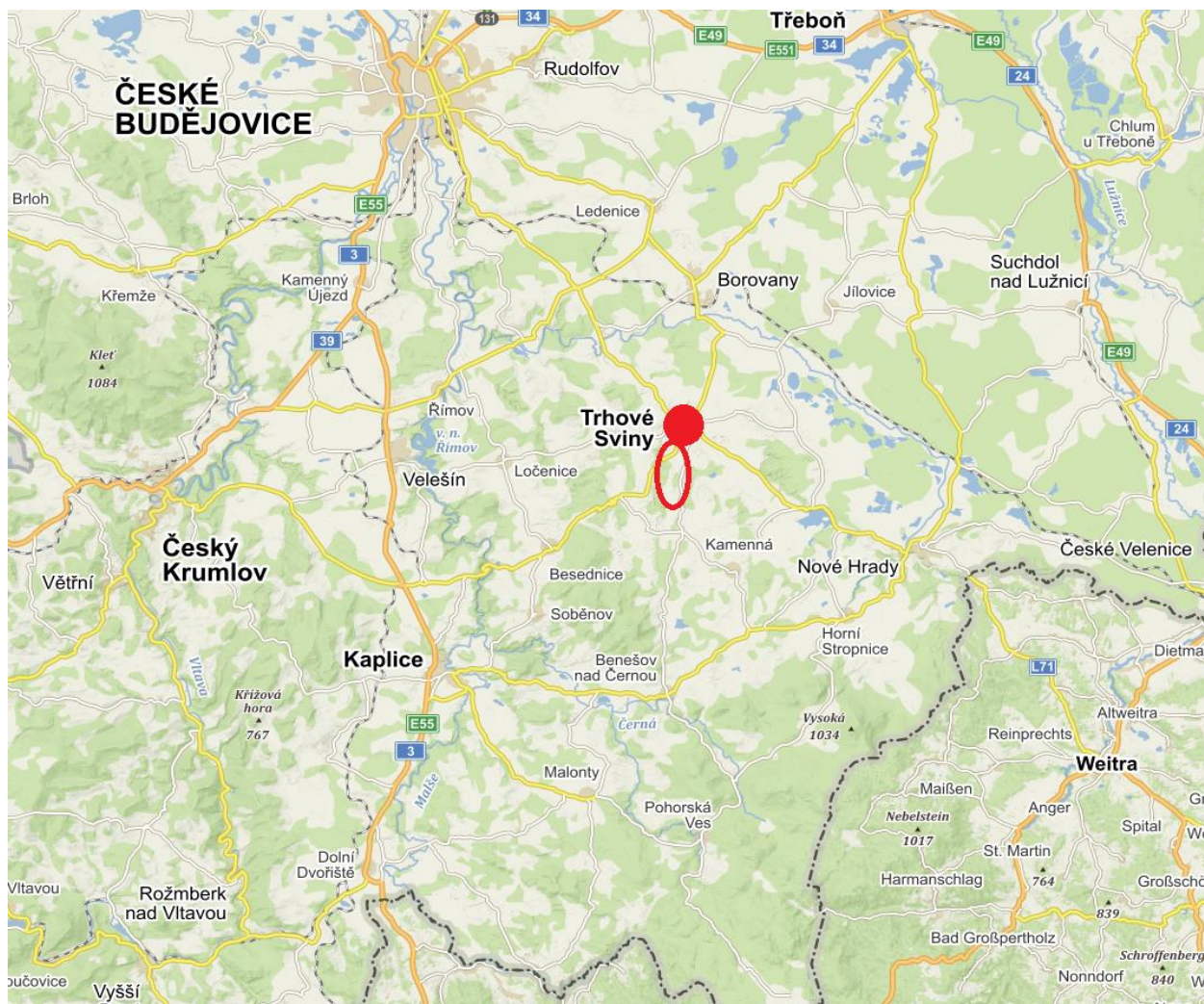
Výzkumná otázka: Lze propojit historickou, kulturní a přírodní hodnotu v rámci jednoho uspořádání a managementu vybraného území?

Dotvářejí dřeviny kulturní význam místa? Pokud ano, mají v místech s kulturní hodnotou význam domácí a / nebo cizokrajné dřeviny?

3.3 Charakteristika zájmového území

Oblast Trhovosvinensko se nachází v Jižních Čechách 20 km jihovýchodně od města České Budějovice (Obr.1.). Území se rozkládá v katastru obce Trhové Sviny o celkové výměře 52,8 km² na soutoku Svinenského a Farského potoka. Trhové Sviny leží v terénní depresi v nadmořské výšce 458 m.n.m. Trhové Sviny pochází z poloviny 13. století. Vznikly na obchodní stezce z Vitorazska do Čech (Čajan, 2015).

Obr. 1.: Poloha obce Trhové Sviny v Jihočeském kraji s vyznačeným zájmovým územím.

Krajinný celek leží na rozhraní třech geomorfologických okrsků. Severovýchodně pozvolna klesá do Českovelenické pánve, která spadá pod Třeboňskou pánev. Severozápadně a jižně se naopak zvedá do Strážkovické a Rychnovské pahorkatiny. Ty jsou spolu součástí Novohradského podhůří. Novohradské podhůří se jižně od Trhových Svinů zvedá a přechází v Soběnovskou vrchovinu, která dává vzniknout Slepčím horám (871 m. n. m.). Jihovýchodně pak leží Novohradské hory (1072 m. n. m.).

Z hlediska fytogeografického členění oblast spadá do Novohradského podhůří Českomoravského mezofytika, čemuž odpovídá zdejší květena (Hejný et Slavík, 1988).

Krajinná oblast Trhvosvinensko patří do Českokrumlovského bioregionu, která je tvořena vrchovinou i hornatinou s pestrá geologickou stavbou. Bioregion má vysokou biodiverzitu, místy i reliktního charakteru. Z hlediska potenciální vegetace je bioregion tvořen v nižších částech acidofilními doubravami, ve vyšších částech květnatými, vzácněji též bikovými bučinami. V údolích jsou háje a malé ostrůvky reliktních borů, místy i olšiny. Bioregion byl na příhodných místech osídlen již v době bronzové, ovšem rozsáhlejší zalidnění nastalo v době železné. Lesní porosty v nižších polohách jsou většinou přeměněné na smrkové a borové kulturní lesy, avšak ve vyšších polohách jsou místy zachovány zbytky přirozených lesních společenstev. Na odlesněných plochách převažují dnes pole, značným podílem jsou zastoupeny meliorované louky a pastviny (Culek, 1996).

Komponovaná krajina Trhvosvinenska

Svinenský potok protékající obcí z východu na západ, území pomyslně dělí na severní a jižní část.

Jižní část

Krajinná kompozice jižně od města představuje poměrně heterogenní krajinu. Skládající se z polí a luk, které jsou od sebe odděleny pomocí alejí a remízů, jež někdy přechází v lesy. Krajinou protéká Svinenský potok, lemovaný lužními loukami a lesy, které tvoří rozlivovou plochu. Nachází se zde i soustava rybníků s několika zachovanými mlýny. Nejvýznamnější je technická památka Buškův hamr z přelomu 18. a 19. století (www.pamatkovykatalog.cz), který je doplněn o 400 metrů dlouhý funkční náhon. Důležitou součástí krajiny je i EVL a PP Ďáblík (CZ0310630), kde je předmětem ochrany d'áblík bahenní (*Calla palustris*) a parožnatky rodu *Nitella* (www.nature.cz).

Největší dominantou jižní části je kostel Nejsvětější Trojice, situovaný na táhlém návrší zhruba 2 km jižně od Trhových Svinů. Kostel byl vybudovaný na začátku 18. století na místě původní kaple, která zde stála již ve století šestnáctém a sloužila jako významné poutní místo. Dispozice je založena na centrálním půdorysu a přizpůsobena svatotrojičnímu zasvěcení. Stavba má tři oltáře, trojici štítů a věžiček, trojúhelníková okna a obklopuje ji šestiboký ambit se třemi věžicemi. V sousedství kostela stojí usedlost, která až do konce 19. století sloužila jako městské lázně. V blízkosti kostela je trojboká kaple, která je stejně jako kostel kulturní památkou (www.pamatkovykatalog.cz). Mezi kaplí a kostelem se nachází

typická podmáčená květnatá louka, na které roste chráněný prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), suchopýr (*Eriophorum* sp.), blatouch bahenní (*Caltha palustris*) či pryskyřník plamének (*Ranunculus flamula*) (Informační tabule NS Trhosvinesko, 2015). Od kaple se severně otevírá výhled do krajiny. Z kaple vyvěrá pramen, který teče to kamenného koryta a dále odtéká do nedalekého rybníka.

V těsné blízkosti vchodu do kostela je tesaný žulový kříž z roku 1866, který obklopují dva modřiny opadavé (*Larix decidua*), ty mají statut památného stromu. Navazuje na ně přílehlý park anglického stylu s nově dostavěným altánem. Park je převážně složen z lípy srdčité (*Tilia cordata*), dubu letního (*Quercus robur*), javoru klen (*Acer pseudoplatanus*), jasanu (*Fraxinus* sp.), jírovce maďala (*Aesculus hippocastanum*), ale nachází se zde i dub bahenní (*Quercus palustris*), dub červený (*Quercus rubra*) a dub cer (*Quercus cerris*). V nedávně době zde proběhla probírka. Park se rozléhá severně od kostela, je lemovaný pastvinami a příjezdovou cestou. Zakončen je božími mukami (www.pamatkovykatalog.cz).

Příjezdová cesta tvoří pohledovou osu směrem na Trhové Sviny. Její délka je 1,4km a je lemována alejí převážně ovocných stromů. Druhové zastoupení aleje je téměř výhradně listnatými dřevinami, hlavně jabloněmi (*Malus* sp.), kterých je 230 z celkového počtu 317 stromů. Najdeme zde ale i jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), lípu srdčitou (*Tilia cordata*), dub letní (*Quercus robur*), třešeň obecnou (*Prunus avium*), topol černý (*Populus nigra*), olši (*Alnus* sp.), trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), břízu bělokorou (*Betula pendula*) a jeden smrk ztepilý (*Picea abies*). Po cestě je několik zastavení s lavičkami, které nabízí osově souměrný výhled severně na Trhové Sviny, východním směrem na Nové Hrady, jižně na kostel Nejsvětější Trojice, tak i západně na Klet'. Za dobré viditelnosti jde vidět Šumavský Libín. Dále cestu lemují poutní kříž a boží muka (www.pamatkovykatalog.cz).

Cesta navazuje na Weisserův park, který vznikl již v 19. století (Kovář, 2012). Jeho rozloha je 0,5 ha. Park křížuje několik cest, které jsou doplněny o lavičku a hřiště. Celý park se táhne do mírného kopce a je zakončen nově postaveným altánem, který nahradil altán původní. Porost parku je tvořen zejména listnatými dřevinami domácího původu, jako jsou lípa srdčitá (*Tilia cordata*), dub letní (*Quercus robur*), buk lesní (*Fagus sylvatica*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), habr (*Carpinus*), jilm vaz (*Ulmus laevis*), nebo javor klen (*Acer pseudoplatanus*). Z jehličnanů se v parku vyskytují smrk pichlavý (*Picea pungens*), jedle bělokorá (*Abies alba*) a smrk ztepilý (*Picea abies*). Dále se také v prahu nachází nepůvodní exempláře, jakými jsou dub červený (*Quercus rubra*), dub bahenní (*Quercus palustris*), douglaska (*Pseudotsuga menziesii*).

Dále se v jižní části města nachází kostel sbor Církve československé husitské z roku 1936, který je na seznamu kulturních památek (www.pamatkovykatalog.cz).

Severní část

Severní krajinná kompozice se mírně liší od jižní. Jako krajinný prvek převažují louky a pole s ojedinělými solitérními stromy. Cesty jsou často lemovány alejemi, kdy některé symbolicky směřují do středu města. Nejvýznamnější je kilometr dlouhá lipová alej, tvoří pohledovou osu ke hřbitovu.

Náměstí spadá díky radnici, měšťanským domům s podloubím a kamenné kašně do městské památkové zóny (www.pamatkovykatalog.cz). Na náměstí se nachází několik vzrostlých lip srdčitých, které jsou doplněny o barokní sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého z roku 1722 (www.pamatkovykatalog.cz) a památník obětem války. Nedaleko náměstí stojí raně gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie, který pochází z konce 13. století a je kulturní památkou (www.pamatkovykatalog.cz). Na něj navazuje přilehlý park. Ve městě a blízkém okolí dále roste 5 památných stromů – dub letní (*Quercus robur*), liliovník tulipánokvěť (*Liriodendron tulipifera*), jilm horský (*Ulmus glabra.*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*) a modřín opadavý (*Larix decida*) (www.nature.cz).

3.4 Návrh na vypracování evidenčního listu KPZ

V rámci projektu bude vypracován evidenční list, jehož cílem je podat ucelené, přehledné a jednotné informace o navrhované KPZ dle Metodiky tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny (Dostálek *et al.*, 2014).

Evidenční list navrhované KPZ, jinak nazývaný standardizovaný záznam o návrhu krajinné památkové zóny. Jedná se o záznam složený z osmi tematických oddílů, který slouží jako návrh pro vznik krajinné památkové zóny. Je žádoucí, aby každý oddíl odpovídal věcné povaze příslušné skupiny. Sestava oddílů je dána a zvolena tak, aby od sebe odlišila fakta transportovaná do standardizovaného záznamu nezávisle na zpracovateli od obsahové naplně, která představuje vlastní odborný výklad zpracovatele. Jednotlivé tematické oddíly jsou od sebe odlišeny velkými písmeny a dále jsou členěny jejich vnitřní strukturou. Dílčí části, které se netýkají území předloženého návrhu KPZ Trhvosvinensko jsou označeny *.

Přehled tematických oddílů, jejich obsah a struktura:

A) Základní údaje: Zabývá se základními údaji a váže se na dokument o vyhlášení KPZ. V tomto oddílu musí být zmíněny:

- a. název KPZ

- b. evidenční číslo
- c. platný právní předpis o prohlášení KPZ.

B) Administrativní a územní údaje: Zde jsou zmíněny základní administrativní údaje, které se dají vygenerovat z obecného oborového informačního systému. Jde o rozdělné na kraje, okresy, obce s rozšířenou působností, obce s pověřeným obecním úřadem, obce, části obce a katastrální území. V evidenčním listě je třeba uvést všechny názvy katastrálních území, na nichž se KPZ rozkládá.

C) Lokalizace: obrazné zobrazení KPZ na území ČR pomocí mapy, na které budou vyznačeny schématické hranice krajů. Příslušná KPZ bude vyznačena zeleným bodem spolu s názvem. Její rozsah bude znázorněn na druhé podrobnější mapě (měřítko 1:10-75 tis.), kde budou zobrazeny zeměpisné souřadnice, hranice obcí a katastrální území.

Dále zde bude zobrazena plošná rozloha a nadmořská výška se zobrazením nejnižším a nejvyšším místem, případně dalších výškově významných bodů.

D) Základní věcné údaje o KPZ:

- a. Celková charakteristika krajiny včetně přírodních poměrů. Jde o základní souhrnnou informaci o KPZ. Ozřejmí se vztahy s dalšími městy a vesnicemi, popíše se geomorfologie, půdní poměry a klima, doplní se informace o aktuálním využívání krajiny, včetně míry zachovalosti její přírodní hodnoty.
- b. Dále je zde uvedena základní charakteristika KPZ z pohledu typologie sídel. Jejich četnost a jejich případný podíl na hodnotách KPZ.
- c. Kategorizace KPZ na základě průzkumu – zdůvodnění výběru jedné ze tří kategorií:
  - i. Komponovaná kulturní krajina navržená a vytvořená záměrně člověkem
  - ii. Organická vyvinutá krajina: reliktní/kontinuální
  - iii. Asociativní kulturní krajina
- d. Rešerše historického vývoje území – na základě rešerše se uvede stručný přehled historie území s informacemi, které se vztahují k podstatě a hodnotám KPZ.
- e. Mapování současného stavu a charakteristika dochovaných jevů – vymapují se popisné informace o hlavních dochovaných krajinných kompozicích, jevech, významných nemovitostech.

- f. Zpracování grafického schématu kulturních hodnot KPZ v GIS
- g. Fotografie současného stavu

E) Zájmy státní památkové péče:

- a. Předměty památkové ochrany – předmět jednoznačně definovat a vymežit ve vztahovém kontextu k území zóny jako celku, jehož hmotná a nehmotná podstata představuje kulturní a přírodní dědictví.
- b. Národní kulturní památky*
- c. Kulturní památky
- d. Stavby architektonicky cenné
- e. Ostatní stavby historicky cenné*
- f. Významné krajinné stavební dominanty
- g. Památkové rezervace*
- h. Ochranná pásma
- i. Urbanistické hodnoty
- j. Zaniklé významné komponenty či součásti s kulturně-historickými informacemi (bodové, liniové, plošné)*

F) Zájmy státní ochrany přírody: Povaha KPZ se odvíjí od celkové charakteristiky krajiny včetně přírodních poměrů. Dochází zde k souběhu zájmů státní památkové péče a se zájmy státní ochrany přírody. Zohledňují se:

- a. Zvláště chráněná území*
- b. Přírodní parky*
- c. Památkové stromy, skupiny stromů, aleje
- d. Registrované významné krajinné prvky
- e. Další aspekty ochrany přírody a krajiny (biosférické rezervace, biocentra, biokoridory)

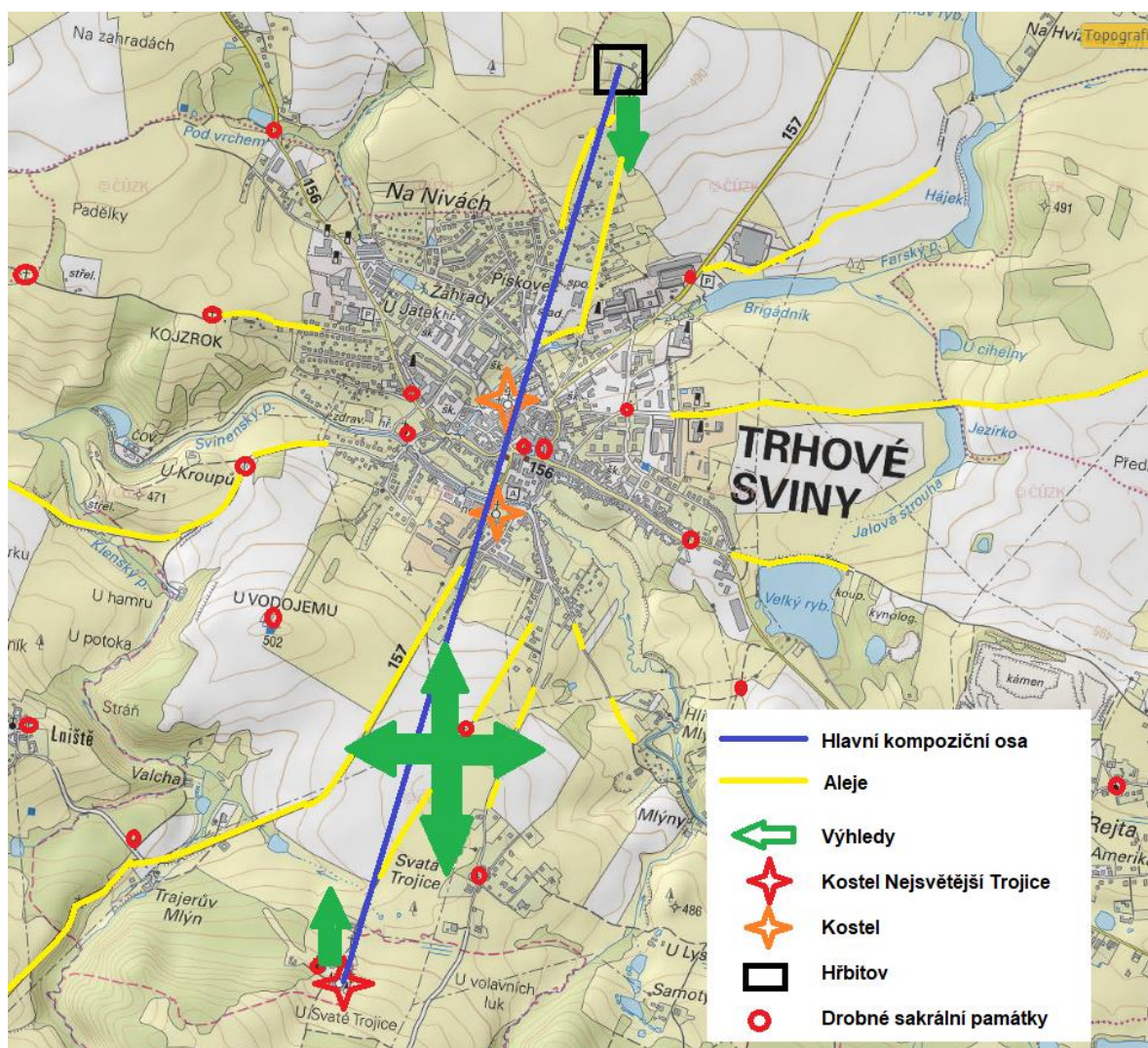
G) Literatura a dokumentace: je záhodno přidat literaturu a dokumenty, které mají přímý a obsahově cenný vztah k území příslušné KPZ. Dají se dělit do:

- a. Literatura
- b. Písemné, mapové a ikonografické prameny a informace o jejich uložení
- c. Měřická a jiná grafická dokumentace a informace o jejich uložení
- d. Aktuální dokumentace, koncepční materiály
- e. Fotografická, filmová a video dokumentace, historická a současná

H) Technické a zpracovatelské informace: informace o rozsahu a zpracovateli standardizovaného záznamu (počet stran, zpracovatel evidenčního listu a záznam

o aktualizaci evidenčního listu).

V rámci předběžného zmapování byla vytvořena schématická mapa krajinné kompozice (Obr. 2.).

Obr. 2.: Zhodnocení stavu návrhu krajinné kompozice Trhovosvinensko.

3.5 Inventarizace dřevin

Dále bude v rámci projektu na vybrané části území provedena inventarizace rostoucích dřevin. Ze zájmového území byla vybrána jižní část kompozice a byla provedena pilotní inventarizace (Obr. 3.). Jakožto nejzajímavější se jevil park u kostela Nejsvětější Trojice a přilehlá alej zakončena Weisserovo parkem. Na tomto území bylo provedeno zhodnocení stavu dřevin. Terénní šetření proběhlo mezi 27.12 2018 – 30.1.2019. Zkoumány byly dřeviny s obvodem kmene 80 a více centimetrů ve výšce 1,3 m nad zemí. U dřevin se hodnotilo několik aspektů dle metodiky AOPK - Oceňování dřevin rostoucích mimo les (Kolařík *et al.*, 2017).

Obr.3.: Mapa zájmového území s vyznačenou proběhlou inventarizací dřevin.

Jednotlivá hodnotící kritéria:

Taxon - Taxonem je míněn druh dřeviny včetně kultivarů (Červenka and Cigánová, 1974). Ve výjimečných případech lze oceňování provést i pouze na základě definovaného rodu dřeviny (s určením některých dřevin pomohl školitel).

Průměr kmene - Průměr kmene je měřen ve výšce 1,3 m nad zemí. Průměr kmene stromu byl spočítán z obvodu stromu měřeného pásmem se zaokrouhlením na celá čísla.

Výška stromu - Výška stromu je dána vzdáleností mezi bází kmene a vrcholem koruny. V případě stromů nakloněných je tato vzdálenost dána úsečkou, která prochází vrcholem stromu a je kolmá k povrchu terénu. Výška byla změřena pomocí výškoměru Suunto PM-5/1520.

Výška nasazení koruny - Výška nasazení koruny se určuje jako vzdálenost mezi patou kmene a místem, kde začíná hlavní objem větví a asimilačních orgánů. Určuje se s uvážením skutečnosti, že jeho účelem je následný reprezentativní výpočet objemu koruny. Výška nasazení koruny je udávána s přesností na metry. Rozdílem výšky stromu a výšky nasazení koruny je dán parametr „výška koruny“. Výška nasazení koruny byla byly změřena pomocí výškoměru Suunto PM-5/1520.

Průměr koruny - Průměr koruny se uvádí v metrech jako aritmetický průměr dvou na sebe kolmých měření. V případě výrazně asymetrické koruny se měří jeden průměr v nejdelší ose a jeden na něj kolmý. Měření proběhlo pomocí pásma.

Fyziologická vitalita - Charakterizuje strom z hlediska jeho fyziologické aktivity. Hodnotí se parametry ukazující na jeho životaschopnost. Rozsah stupnice je: výborná až mírně snižená, zřetelně snižená, výrazně snižená, zbytková, suchý strom. Tento parametr byl pouze odhadnut, jelikož mapování probíhalo v zimním období.

Zdravotní stav - Parametr zdravotního stavu odráží stupeň mechanického oslabení a poškození jedince. Strom je tedy hodnocen dle úrovně mechanického narušení, přítomnosti růstových defektů, růstových deformací, stupně kolonizace dřevními houbami, apod.. Použitá stupnice je následující: výborný až dobrý, zhoršený, výrazně zhoršený, silně narušený, havarijní (blíže viz. metodika AOPK).

Objem koruny odebraný nevhodným řezem - Jedná se o stanovení objemu koruny odebrané nevhodným zásahem. Stanovuje se odhadem s přesností na desítky procent.

Památný strom – Zohledňuje se, zda je strom památný či nikoliv.

Atraktivita umístění - Parametrem nazvaným jako atraktivita umístění stromu

zohledňujeme místo, na kterém se strom nachází. V úvahu je brána frekvence pohybu osob a význam stromu jako estetického či prostorotvorného (kompozičního) prvku na daném místě včetně jeho vizuálního působení. Použitá stupnice je: vysoká, střední, méně významná, nízká (Rozepsáno v metodice AOPK).

Růstové podmínky - Parametr označený jako růstové podmínky stromu zohledňuje stanoviště z hlediska velikosti prokořenitelného prostoru a půdních podmínek pro růst a vývoj jedince. Prostor pro rozvoj koruny je hodnocen pouze v případech, kdy významným způsobem ovlivňuje možnost udržení jedince na stanovišti bez možnosti řešení pěstebním zásahem (řezem). Růstové podmínky stromu se hodnotí vizuálně v prostoru daném průmětem koruny dospělého jedince daného taxonu. Použitá stupnice je: neovlivněné, dobré, zhoršené, extrémní (Rozepsáno v metodice AOPK).

Prvky se zvýšeným biologickým potenciálem - Prvkem se zvýšeným biologickým potenciálem se rozumí místa na stromě (mikrohabitaty), která vykazují významně zvýšenou atraktivitu pro doprovodné organismy. Hodnotí se prvky, které se vymykají obecné základní ekologické hodnotě stromu jako biologického prvku a které představují evidentní zvýšení biologického potenciálu předmětného stromu. Předmětem hodnocení jsou: poškození borky, rozštípnuté dřevo a trhliny, výtok mízy, zlomené větve, dutiny, dutinky, hniloba, suché větve, plodnice hub (Příklady uvedeny s vysvětlivkami v metodice AOPK).

Biologický význam stanoviště - Významem stanoviště je hodnocena skutečnost, zda odstraněním předmětného stromu může dojít k ohrožení existence živočichů v dané lokalitě nebo zda jsou v dostupné vzdálenosti jiné stromy, které by tuto funkci mohly nahradit. Rozlišujeme: solitérní strom, strom jako součást stromořadí anebo strom jako součást většího celku.

Následně byla vypočítána hodnota jednotlivých stromů pomocí online kalkulačky oceňování dřevin AOPK (Kolařík *et al*, 2017), která byla vytvořena pro metodiku Oceňování dřevin rostoucích mimo les z roku 2017. Poloha každého stromu byla zaznamenána pomocí Garmin GPSmap 62s. Data byla zpracována v programu ArcMap 10.5.1.

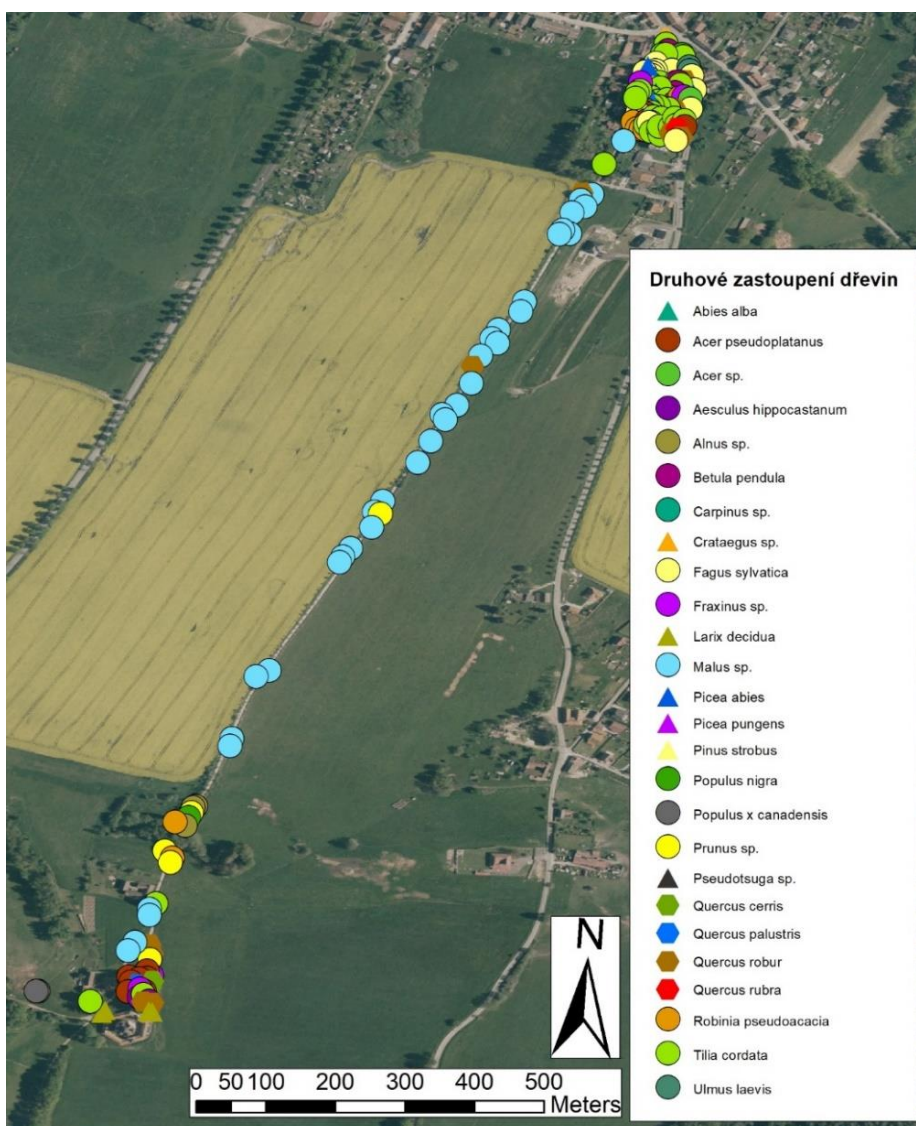
Vzhledem k tomu, že se jedná o areál hojně navštěvovaný veřejností, průchozí alej a veřejný park, je nezbytné zajistit základní provozní bezpečnost dřevin jejich vhodnou údržbou (zajišťuje město Trhové Sviny).

Zhodnocení současného stavu dřevin

Území bylo rozděleno na tři části. První část tvořilo okolí kostela Nejsvětější Trojice,

druhou částí byla alej spojující kostel s městem a třetí částí je navazující Weisserův park. Celkem bylo zhodnoceno 168 stromů – 30 se jich nachází v parku poblíž kostela Nejsvětější Trojice, alej se skládá z 53 stromů a ve Weisserově parku bylo zmapováno 85 stromů. Vyhodnocená kritéria jednotlivých stromů jsou zobrazena v přehledové tabulce č. 1. viz. přílohy.

Na mapovaném území se nachází celkově 26 druhů stromů. Nejčastěji se vyskytující dřevinou je lípa srdčitá (*Tilia cordata*) s počtem 40 kusů, následuje jablň (*Malus* sp.) s počtem 33 kusů. Třetí nejčastější dřevinou je javor klen (*Acer pseudoplatanus*) a buk lesní (*Fagus sylvatica*) oba s počtem 13 kusů. Jejich rozložení je však nerovnoměrné (Obr.4.).

Obr. 4.: Druhové zastoupení dřevin – celkový přehled ve sledovaném území.

V oblasti kostela Nejsvětější trojice je druhové zastoupení převážně javorem klenem (*Acer pseudoplatanus*), druhým nejčastějším druhem jsou dub letní (*Quercus robur*)

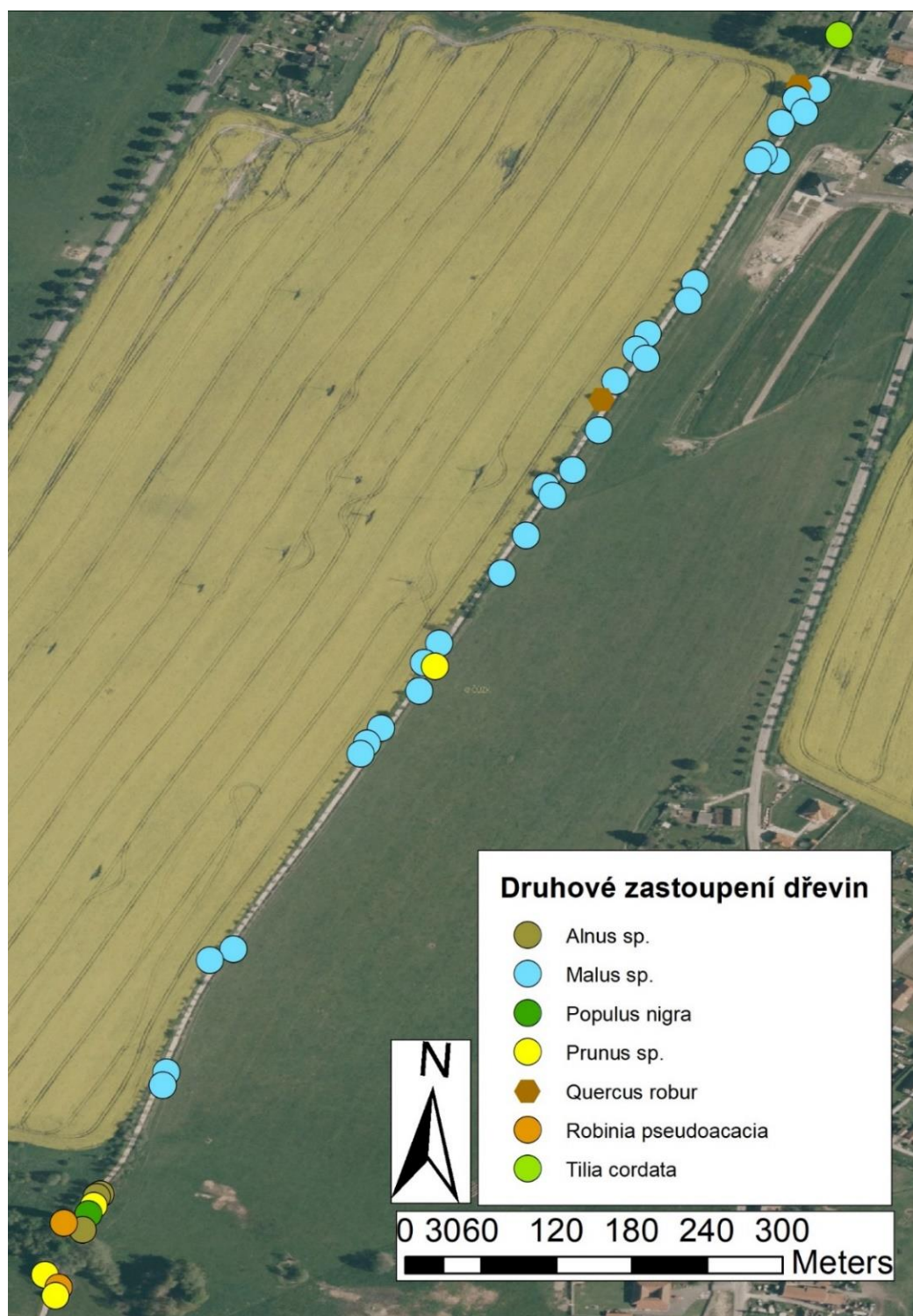
s modřínem opadavým (*Larix decidua*). Celkově zde rostou 4 druhy dubů, většina však v počtu jeden kus. Ostatní stromy jsou zastoupeny pouze minoritně (Obr.5.).

Obr. 5.: Druhové zastoupení dřevin - kostel Nejsvětější Trojice.

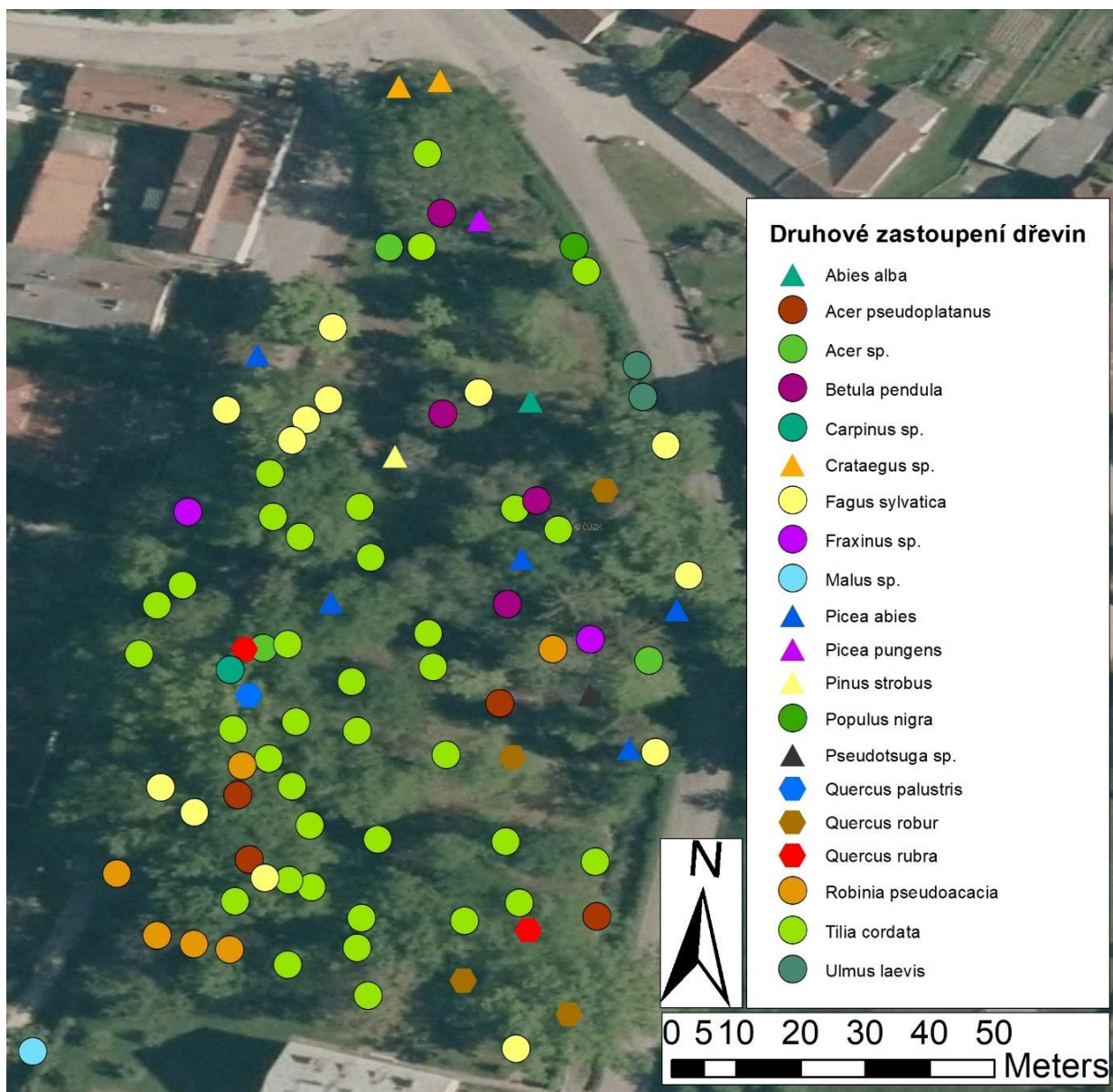
Alej je převážně tvořena jabloněmi (*Malus sp.*), které rostou po obou stranách cesty. Vysazeny jsou v pravidelném sponu cca 6 m. Celkově jich v aleji roste 230 kusů v různém věkovém rozpětí. Velká část pochází z nové výsadby, ovšem jsou zde i straší kusy, které dosahovaly průměru kmenu nad 25 cm a byly hodnoceny (Obr. 6.). Těchto 31 stromů pravděpodobně pochází ze stejné výsadby, jelikož parametry odkazující na jejich stáří jsou podobné (Tab.1.). Současně se zde nachází 25 třešní (*Prunus sp.*), 25 dubů letních (*Quercus robur*), 17 bříz bělokorých (*Betula pendula*), 9 olší (*Alnus sp.*), 5 líp srdčitých (*Tilia cordata*), 3x trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), 1 topol černý (*Populus nigra*), 1 jeřáb ptačí (*Sorbus*

aucuparia) a 1 smrk ztepilý (*Picea abies*). Většina z těchto stromů ale nedosáhla požadovaného průměru kmene a nebyla zaznamenána do tabulky.

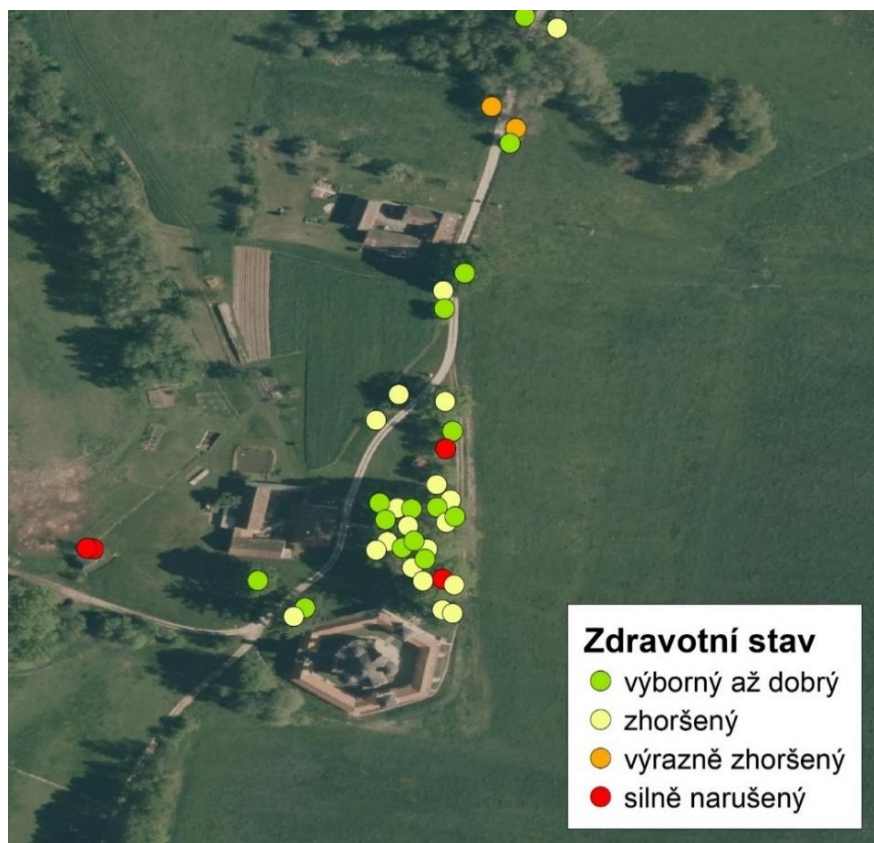
Obr. 6.: Druhové zastoupení dřevin - alej.

Obrázek 7. zobrazuje druhové zastoupení dřevin ve Wiesslerově parku. Druhová skladba je zde nejbohatší. Celkově zde roste 19 druhů dřevin. Převažuje lípa srdčitá (*Tilia cordata*) a buk lesní (*Fagus sylvatica*), ostatní zastoupení dřevin je poměrně vyvážené.

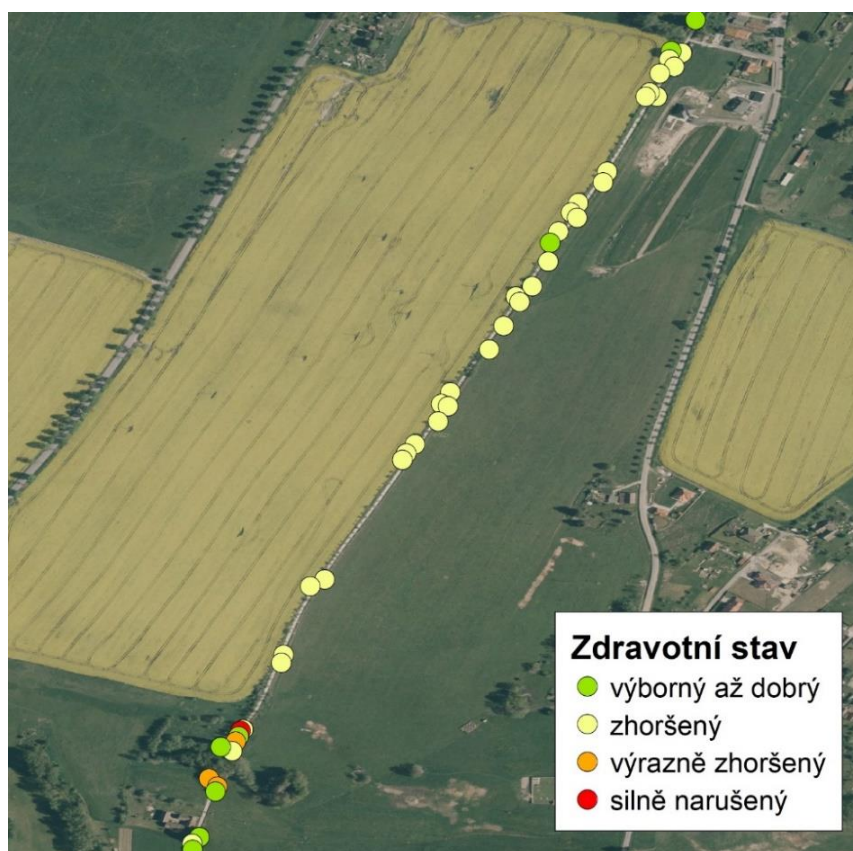

Obr. 7.: Druhové zastoupení dřevin – Weissertův park.

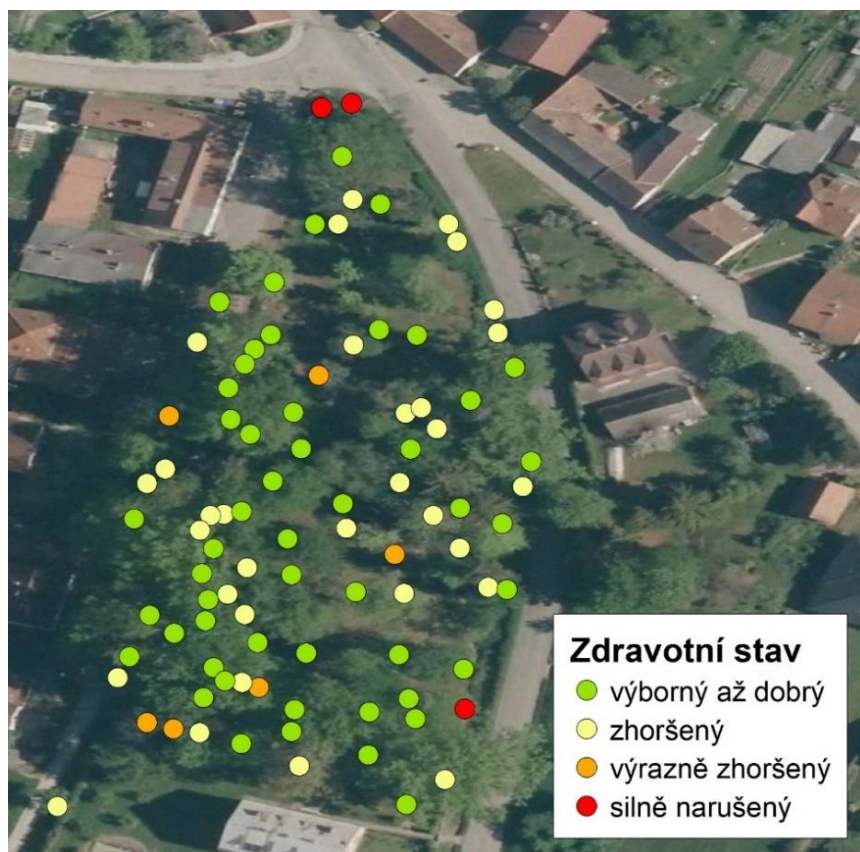
Zdravotní stav je převážně výborný až dobrý, případně zhoršený (Obr. 8. – 10.). Na území se nachází 8 stromů, které jsou silně narušeny, často se jedná spíše o zbytková torza mrtvých stromů, ta jsou ovšem hodnotná z hlediska počtu prvků biologického významu (Obr. P9. – P11.). U těchto stromů se doporučuje v rámci monitoringu soustředit na zabezpečení bezpečnosti vůči okolí a do budoucna počítat s jejich náhradou. Na obrázku 11. jsou zobrazeny růstové podmínky jednotlivých stromů, které jsou většinou neovlivněné.

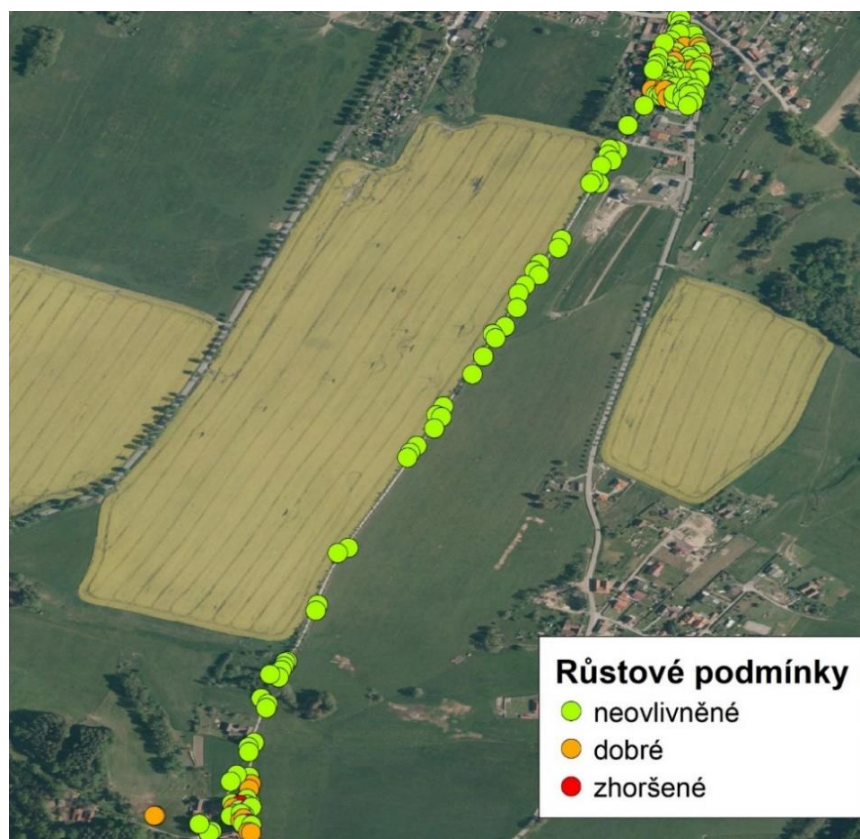
Obr. 8.: Zdravotní stav jednotlivých dřevin – kostel Nejsvětější Trojice.

Obr. 9.: Zdravotní stav jednotlivých dřevin – alej.

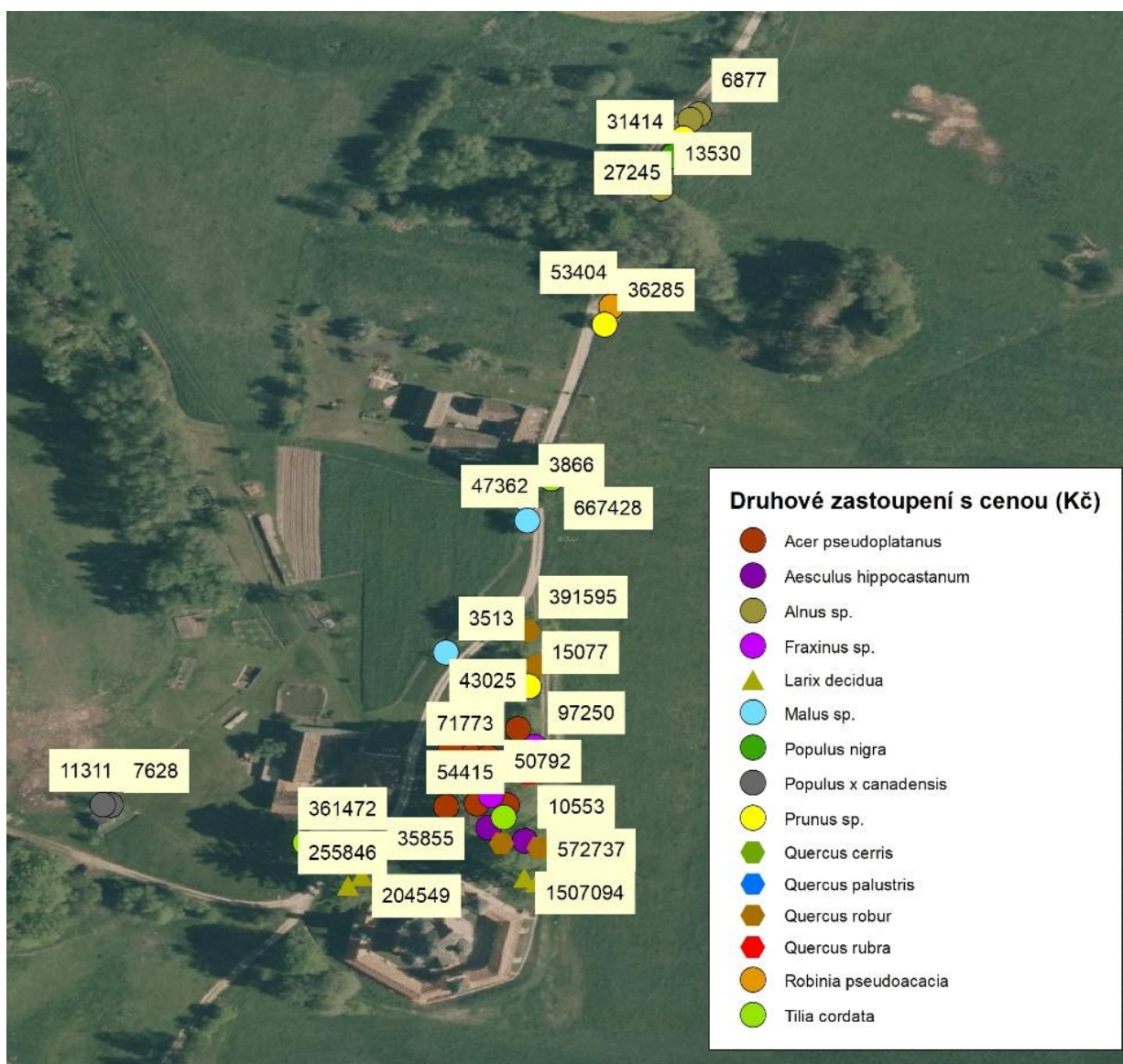
Obr. 10.: Zdravotní stav jednotlivých dřevin – Weissertův park.

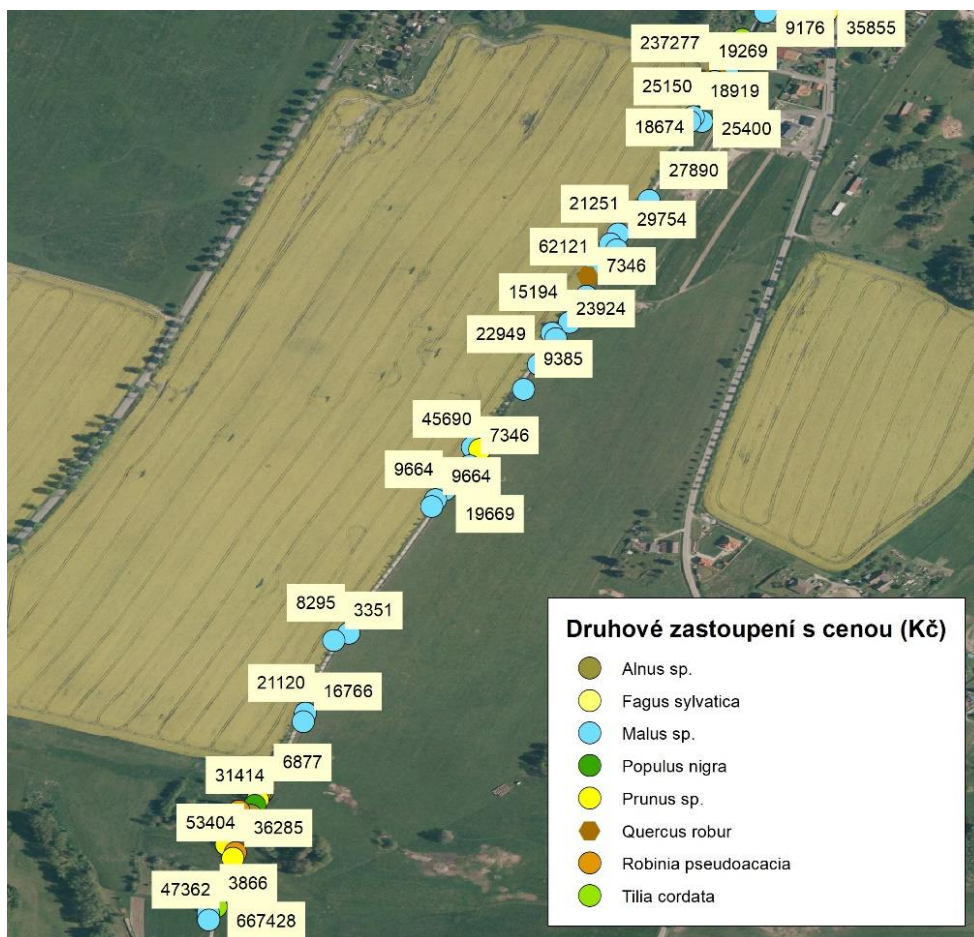
Obr. 11.: Růstové podmínky dřevin – celek.

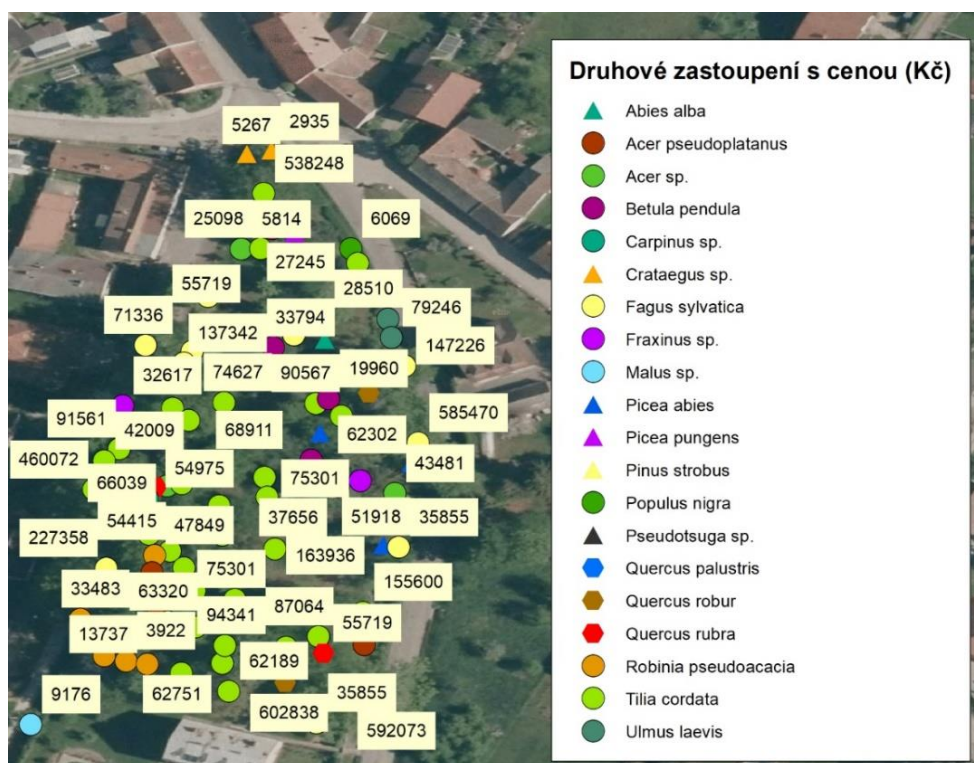
V rámci inventarizace byla vypočtena hodnota jednotlivých stromů (Obr. 12. -14.). Cenové rozpětí je od 2935,- do 1507904,- Kč. Nejnižší vypočtenou hodnotu má hloh (*Crataegus* sp.) nacházející se ve Weisserově parku (bod č.45 na Obr. P14.) Jeho zdravotní stav je silně narušený, jedná se spíše o zbytkové torzo. Jako nejdražší byl zaznamenán modřín opadavý (*Larix decidua*), který roste v těsné blízkosti kostela Nejsvětější trojice (bod č.37. na Obr. P12.). Jeho cenu značně navyšuje atraktivita umístění a statut památného stromu. Celková cena hodnocených stromů dosáhla 19 394 953,- Kč (dle metodiky AOPK ke dni 20.2.2019). Průměrná cena za strom tak činí 115 446,- Kč.

Obr. 12.: Cena jednotlivých stromů – kostel Nejsvětější Trojice.

Obr. 13.: Cena jednotlivých stromů – alej.

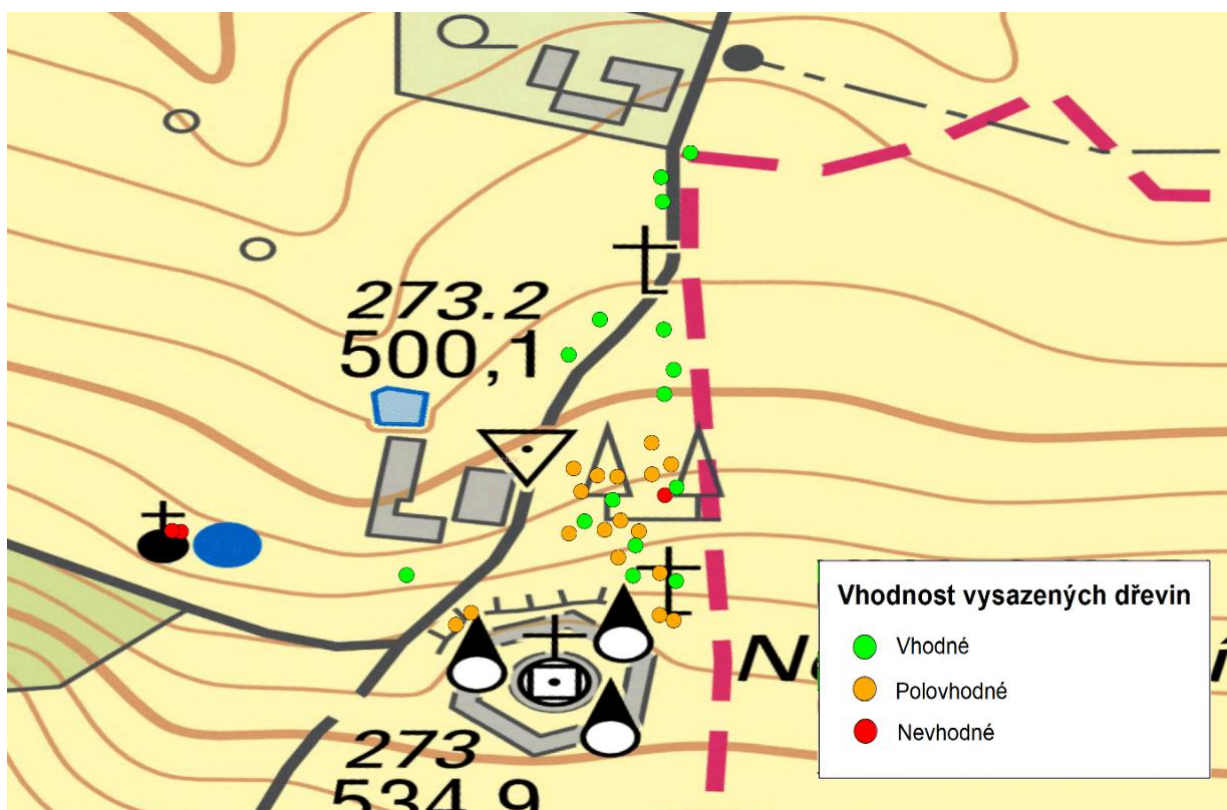
Obr. 14.: Cena jednotlivých stromů – Weisserův park.

Byla také zhodnocena vhodnost rostoucích dřevin dle Pyška (Pyšek *et al.*, 2012). Jejich rozložení v rámci zmapovaného území je zobrazeno na obrázcích 15. – 17.. V rámci monitoringu se doporučuje zaměřit se na nevhodné dřeviny a již je nevysazovat - postupně je s jejich odumíráním nahrazovat dřevinami vhodnými.

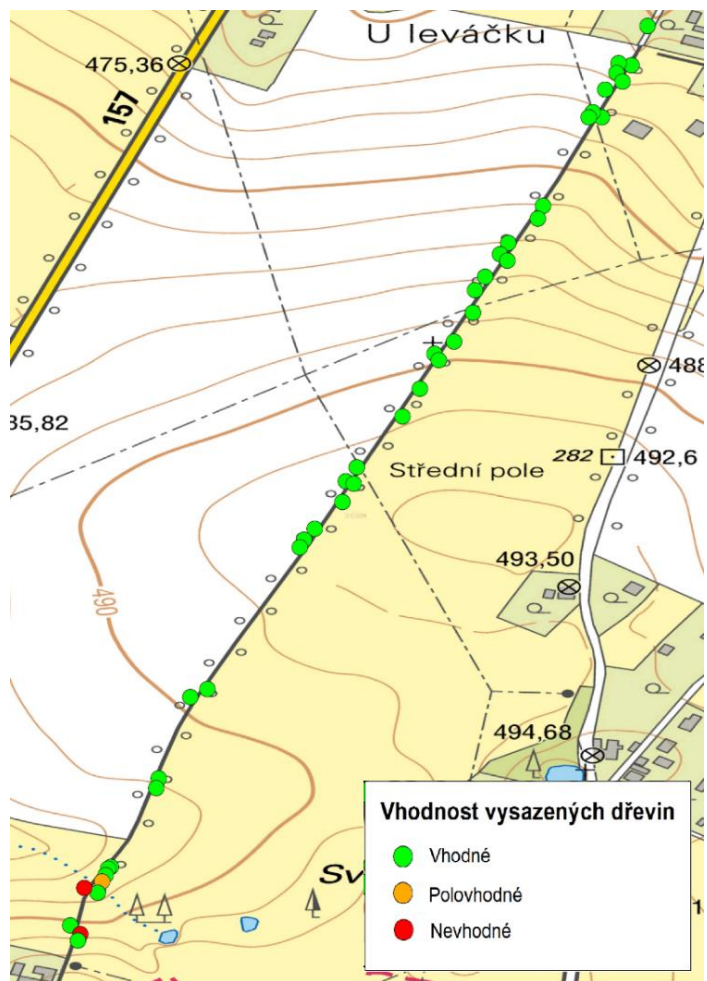
Určeny byly tři kategorie vhodnosti:

- **Dřeviny vhodné:** dřevina odpovídající danému stanovišti domácího původu.
- **Dřeviny polovhodné:** domácí dřevina neodpovídající stanovišti nebo cizího původu bez sklonu k samovolnému šíření.
- **Dřeviny nevhodné:** dřevina, která se samovolně šíří.

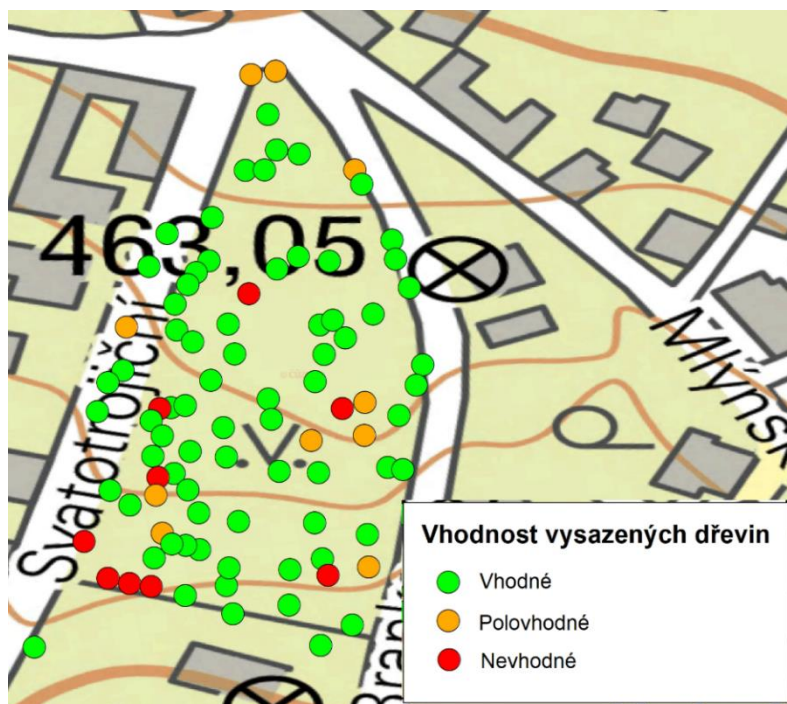
Výčet druhů v daném stupni vhodnosti zobrazen v Tab. 2. viz. přílohy.

Obr. 15.: Vhodnost vysazených dřevin – kostel Nejsvětější Trojice.

Obr. 16.: Vhodnost vysazených dřevin – alej.

Obr. 17.: Vhodnost vysazených dřevin – Weissertův park.

3.6 Harmonogram prací

2020									
Měsíc	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Vymezení základních údajů	■								■
Průzkum literatury	■								
Zpracování lokalizace (GIS)		■							
Vypracování věcných údajů			■	■					
Vymezení zájmů památkové péče				■	■				
Vymezení zájmů ochrany přírody						■	■		
Terénní průzkum					■		■		
Monitoring dřevin					■	■	■		
Fotodokumentace					■	■	■		
Technické a zpracovatelské info.								■	
Popis a kompletace evidenčního listu								■	
Podání návrhu na vyhlášení KPZ									■

3.7 Finanční rozvaha

Rozpočet		
1) Věcné náklady		
Drobný dlouhodobý věcný majetek		
	Fotoaparát	10 000,00 Kč
	GPS	8 500,00 Kč
	Výškoměr	6 000,00 Kč
Drobný nehmotný majetek		
	Licence GIS	15 000,00 Kč
	Licence MS Office	3 000,00 Kč
Materiál		
	Kancelářské věci	1 000,00 Kč
	Cestovní náklady	5 000,00 Kč
	Věcné náklady celkem	48 500,00 Kč
2) Mzdové náklady		
	Odhad počtu hodin	350
	Hodinová čistá mzda	250,00 Kč
	Pracovník 1	87 500,00 Kč
	Povinné zákonné odvody	29 750,00 Kč
	Mzdové náklady celkem	117 250,00 Kč
3) Doplnkové náklady		
	Režijní náklady	32 480,00 Kč
	3) Náklady celkem	198 230,00 Kč

3.8 Závěr

Tento návrh projektu se zabývá územím v okolí Trhových Svinů. V rámci projektu bude proveden průzkum dotčeného území, budou zpracovány historické a současné mapové podklady. Dále bude provedena inventarizace území se zaměřením na prvky historického, kulturního a přírodního dědictví. Tyto podklady budou dále zpracovány a bude vytvořen evidenční list. Ten bude i výstupem projektu a zároveň podkladem pro vyhlášení krajinné památkové zóny Trhovosvinensko. Díky tomu dojde k vytvoření plánu péče, jež bude mít za následek zachování krajinné kompozice se všemi krajinnými prvky a kulturními, historickými a přírodními hodnotami. Zároveň by se celé území mělo stát turisticky atraktivnější a mělo by tak dojít k rozvoji celého regionu. V rámci terénního šetření byla provedena pilotní inventarizace dřevin, která ukázala, že se na území nachází hodnotné dřeviny jak z pohledu biologického, tak kulturního a ekonomického. Dokončení inventarizace dřevin bude součástí přípravy evidenčního listu krajinné památkové zóny.

4 Seznam literatury a ostatních zdrojů

4.1 Literatura

Antrop, M. and Eetvelde, V. Van (2017) *Landscape Perspectives: The Holistic Nature of Landscape*. Ghent: Springer Nature.

Appleton, J. (1996) *The Experience of Landscape*. Chichester: Wiley.

Benfield, R. W. (2013) *Garden Tourism*. Wallingford: CABI.

Červenka, M. and Cigánová, K. (1974) *Klíč k určování dřevin podle pupenů a větviček*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Cílék, V. et al. (2011) *Obraz krajiny: Pohled ze středních Čech*. Praha: Dokořán s. r. o.

Culek, M. (1996) *Charakteristika biogeografických podprovincií a bioregionů v České republice*. Praha: ENIGMA s. r. o.

Dokoupil, Z. et al. (1957) *Historické zahrady v Čechách a na Moravě*. Praha: Historické zahrady v Čechách a na Moravě.

Dostálek, J. et al. (2014) *Metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny*. Praha: Národní památkový ústav.

Dramstad, W. E. et al. (2006) 'Relationship between visual landscape preferences and map-based indicators of landscape structure', *Landscape and Urban Planning*, 78(4), pp. 465–474.

Eburne, A. and Taylor, R. (2006) *How to Read an English Garden*. London: Ebury Press.

Ehrlich, M. and Pavlátová, M. (2004) *Zahrady a parky Jižních Čech*. Nebe: Společnost pro zahradní tvorbu.

Elmqvist, T. et al. (2013) *Urbanization, biodiversity and ecosystem services: Challenges and opportunities: A global assessment, Urbanization, Biodiversity and Ecosystem Services: Challenges and Opportunities: A Global Assessment*. Springer.

Evropská úmluva o krajině (2000). Florencie: 13/2005 Sb. m. s.

Flekalová, M. et al. (2011) *Komponované krajiny*. Břeclav: Adámek, s. r. o.

Forman, R. and Godron, M. (1986) *Landscape Ecology*. New York: Wiley.

- Gojda, M. (2000) *Archeologie krajiny: vývoj archetypů kulturní krajiny*. Praha: Academia.
- Hájek, P. (2003) *Česká krajina a baroko*. Praha: Malá skála.
- Hejný, S. and Slavík, B. (1988) *Květena České republiky I*. Praha: Academia.
- Hieke, K. (1984) *České zámecké parky a jejich dřeviny*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství.
- Hølleland, H., Skrede, J. and Holmgaard, S. B. (2017) 'Cultural Heritage and Ecosystem Services: A Literature Review', *Conservation and Management of Archaeological Sites*. Routledge, 19(3), pp. 210–237.
- Holmesová, C. (2002) *Umění zahrad - Ukázky nejkrásnějších zahrad světa*. Praha: Knižní klub.
- Horák, P. and Nejedlý, V. (2013) *Základní pojmy v péči o kulturní dědictví*. Pardubice: Univerzita Pardubice.
- Hunt, J. D. (2002) *The Picturesque Garden in Europe*. London: Thames & Hudson.
- Hunt, J. D. (2015) *World of Gardens*. Reaktion Books.
- Hunt, J. D. and Willis, P. (1988) *The Genius of the Place*. London: Elek.
- Jessel, B. (2006) 'Elements, characteristics and character – Information functions of landscapes in terms of indicators', *Ecological Indicators*, 6(1), pp. 153–167.
- Kalusok, M. (2003) *Schnellkurs Gartenkunst*. Dumont.
- Kaplan, R. and Kaplan, S. (1989) *The experience of nature: A psychological perspective*. New York: Cambridge University Press.
- Kavka, B. (1959) *Národní park a botanická zahrada v Průhonících*. Praha: akademie zemědělských věd.
- Kolařík, J. et al. (2017) *Oceňování dřevin rostoucích mimo les včetně výpočtu kompenzačních opatření za kácené nebo poškozené dřeviny*. Praha: AOPK.
- Konvička, M. (2011) 'Postindustriální stanoviště z pohledu ekologické vědy a ochrany přírody', in Tropek, R. and Řehounek, J. (eds) *Bezobratlí postindustriálních stanovišť: Význam, ochrana a management*. České Budějovice: Entomologický ústav AV ČR.
- Korner, M. and Klaber, T. (2006) *Dort senke dich auf ein Paradies*. Berlin: GmbH.

- Kovář, D. (2012) *Zmizelé Čechy Česekobudějovicko*. Praha: Nakladatelství Paseka.
- Krummholz, M. (2012) *Buquoyové Nové hrady. Počátky krajinných parků v Čechách*. Praha: Artefactum.
- Kubačák, A. and Beranová, M. (2010) *Dějiny zemědělství v Čechách a na Moravě*. Praha: Libri.
- Kuča, K. et al. (2015) *Krajinné památkové zóny České Republiky*. Praha: Libertas.
- Kuča, K. and Kučová, V. (2016) 'Krajinné památkové zóny – území s kulturně-historickými hodnotami', *Ochrana přírody*, 4, pp. 11–15.
- Kučová, V. (2008) 'Kulturní krajina a krajinné památkové zóny v České republice v kontextu světového kulturního a přírodního dědictví', *Zprávy památkové péče*, 4, pp. 295–301.
- Kučová, V. (2009) *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. Praha: EKON.
- Kulišťáková, L. et al. (2014) *Metodika identifikace komponovaných krajin*. Brno: ASTRON studio CZ, a.s.
- Kupka, J. (2010) *Krajiny kulturní a historické: vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny*. Praha: ČVUT.
- Lapka, M. (2008) *Úvod do sociologie krajiny*. Praha: Karolinum.
- Lokoč, R. and Lokočová, M. (2010) *Vývoj krajiny v České republice*. Brno: Lipka.
- Löw, J. and Míchal, I. (2003) *Krajinný ráz*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce.
- Lynch, K. (1960) *The image of the city*. Praha: BOVA POLYGON.
- Nasar, J. (1988) *Environmental aesthetics: Theory, research and applications*. Cambridge: University of Cambridge.
- Navrátil, J. (2012) *Navtěvník jako rozvojový faktor návštěveného místa*. Praha: Alfa.
- Němec, J. and Pojer, F. (2007) *Krajina v České republice*. Praha: Consult.
- Norberg-Schulz, C. (2010) *Genius loci. Krajina, místo, architektura*. Praha: Dokořán.
- Ode, Å., Tveit, M. S. and Fry, G. (2008) 'Capturing landscape visual character using indicators: Touching base with landscape aesthetic theory', *Landscape Research*, 33(1), pp. 89–117.

- Plieninger, T., Hocht, F. and Spek, T. (2006) 'Traditional land-use and nature conservation in European rural landscapes', *Environmental science & policy*, 9, pp. 317–321.
- Pungetti, G. and Kruse, A. (2010) *European culture expressed in agricultural landscapes. Perspectives from the Eucaland project*. Roma: Palombi Editori.
- Pyšek, P. *et al.* (2012) 'Rostlinné invaze v České republice: současný stav, dynamika zavlékání, invazní druhy a invadovaná stanoviště', *Časopis České botanické společnosti*, 84/3, pp. 575–629.
- Řehounek, J., Řehounková, K. and Prach, K. (2010) *Ekologická obnova území narušených těžbou nerostných surovin a průmyslovými deponiemi*. České Budějovice: PROTISK.
- Sádlo, J. (2005) *Krajina a revoluce: významné přelomy ve vývoji krajiny Českých zemí*. Praha: Malá Skála.
- Silva-Taroucca, A. E. (1909) *Der Pruhonitzer Park*. Wien.
- Šípek, J. (2008) *Genius loci v psychologické perspektivě*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Sklenička, P. (2003) *Základy krajinného plánování*. Praha: Česká zemědělská univerzita - Naděžda Skleničková.
- Souriau, É. (1994) *Encyklopedie estetiky*. Praha: Victoria Publishing.
- Steg, L., Berg, A. E. and Groot, J. I. M. (2013) *Environmental Psychology: An Introduction*. Chichester: Wiley.
- Stíbral, K. (2013) *O malebnu: Estetika přírody mezi zahradou a divočinou*. Brno: Dokořán.
- Stíbral, K. (2015) 'Estetické preference přírodního prostředí a přírodní vědy', in *Kapitoly z přírodní estetiky*. Brno: Masarykova univerzita.
- Stíbral, K., Dadejčík, O. and Zuska, V. (2009) *Česká estetika přírody ve střeoevropském kontextu*. Praha: Dokořán.
- Supuka, J. and Vreštiak, P. (1984) *Základy tvorby parkových lesov: (a iných rekreačne využívaných lesov)*. Bratislava: Veda.
- Turner, R. A. (1974) *The Vision of Landscape in Renaissance Italy*. Princeton University Press.
- Turner, T. (2013) *British gardens: history, philosophy and design*. Oxon: Routledge.

Velička, P. (2010) 'Jak jsme k alejím přišli a jak o ně dnes přicházíme', in Esterka, J. (ed.) *Zachování alejí jako typického prvku české krajiny*. Praha: Arnika.

Vlčková, J., Kučová, V. and Beneš, M. (2011) *Metodické principy přípravy nominací k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO a zásady uchování hodnot těchto statků*. Praha: UNIPRINT, s. r. o.

Vorel, I. (2000) 'Přírodní, kulturní, estetické hodnoty a struktura osídlení - konflikt nebo harmonie', in *Kulturní krajina a proč ji chránit?* Havlíčkův Brod: Ministerstvo životního prostředí.

Vorel, I. and Kupka, J. (2011) *Krajinný ráz identifikace a hodnocení*. Praha: Nakladatelství ČVUT.

Vroom, M. J. (2006) *Lexicon of garden and landscape architecture*. Berlin: Birkhäuser Architecture.

Wöbse, H. (2003) *Landschaftsästhetik*. Stuttgart: Ulmer.

4.2 Internetové zdroje

Čajan, J. (2015) *Historie osad a místních částí města Trhové Sviny*. Available at: <http://tsviny.cz/historie/ds-50/p1=52> (Accessed: 20 March 2019).

<https://whc.unesco.org> (Accessed: 28 March 2019)

Kolařík J. et al. (2017). Oceňování dřevin rostoucích mimo les včetně výpočtu kompenzačních opatření za kácené nebo poškozené dřeviny. Metodika AOPK. Praha. [Aplikace Internetová kalkulačka: *Ocenění stromu dle metodiky AOPK ČR ve verzi 2017* Available at: <https://ocenovanidrevin.nature.cz/strom.html> (Accessed: 10 April 2019)].

Svobodová, K. (2011) *Percepce krajiny. Výzkum a využití ve strategickém plánování*. Praha. Available at: http://cvut.mapovyportal.cz/percepce_krajiny.pdf (Accessed: 26 March 2019).

www.nature.cz (Accessed: 12 April 2019)

www.pamatkovykatalog.cz (Accessed: 12 April 2019)

4.3 Mapové podklady, programy a fotografie

Obr. 1. a 3.: Mapy.cz – www.mapy.cz (staženo 8.4.2019)

Obr. 2.: Geoportal - <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map> (staženo 4.4.2019)

Obr. 4.-17.: program ArcMap 10.5.1.

Obr. P1., P2., P5.: Mapy.cz – www.mapy.cz (staženo 8.4.2019)

Obr. P3., P4., P6. – P14.: program ArcMap 10.5.1

Obr. P15. – P24.: vlastní fotografie

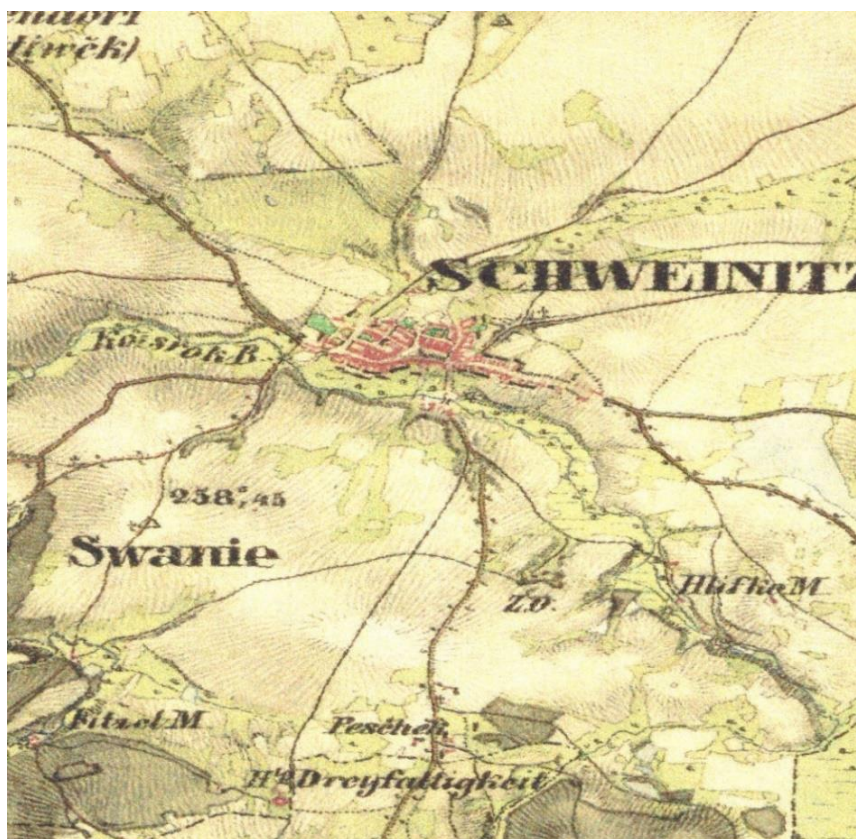
5 Přílohy:

Obr. P1.: Letecký snímek Trhových Svinů z 15.8.2017.

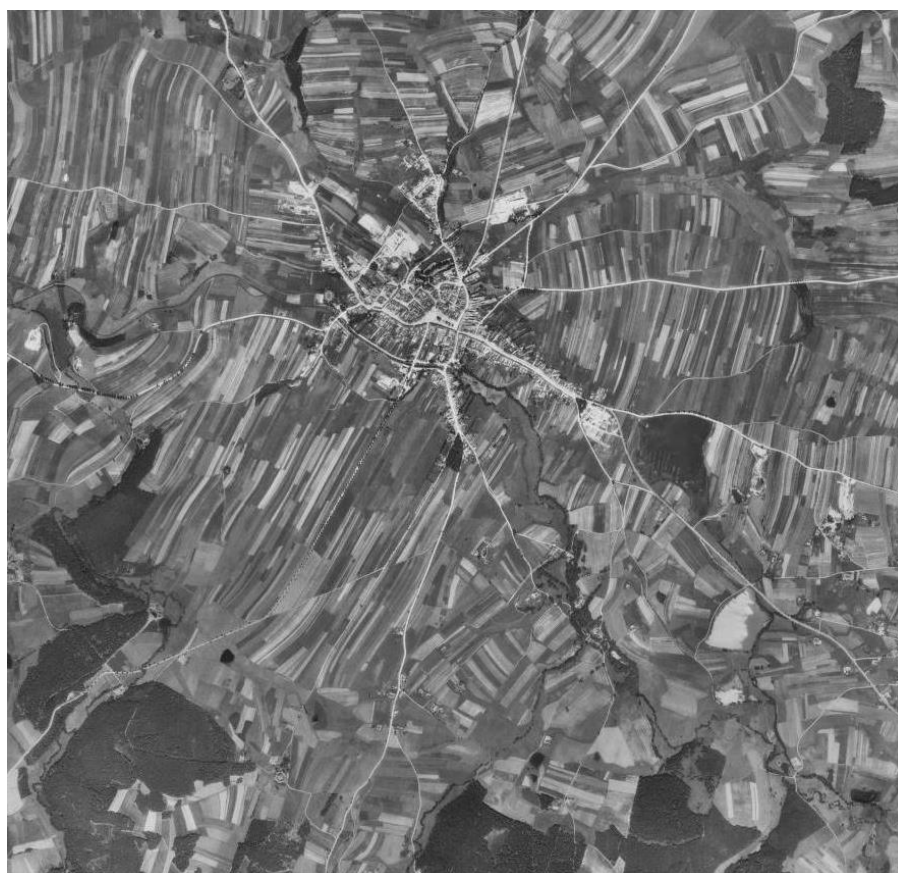
Obr. P2.: Symbolická křížová kompozice s vyznačenými významnými sakrálními památkami.

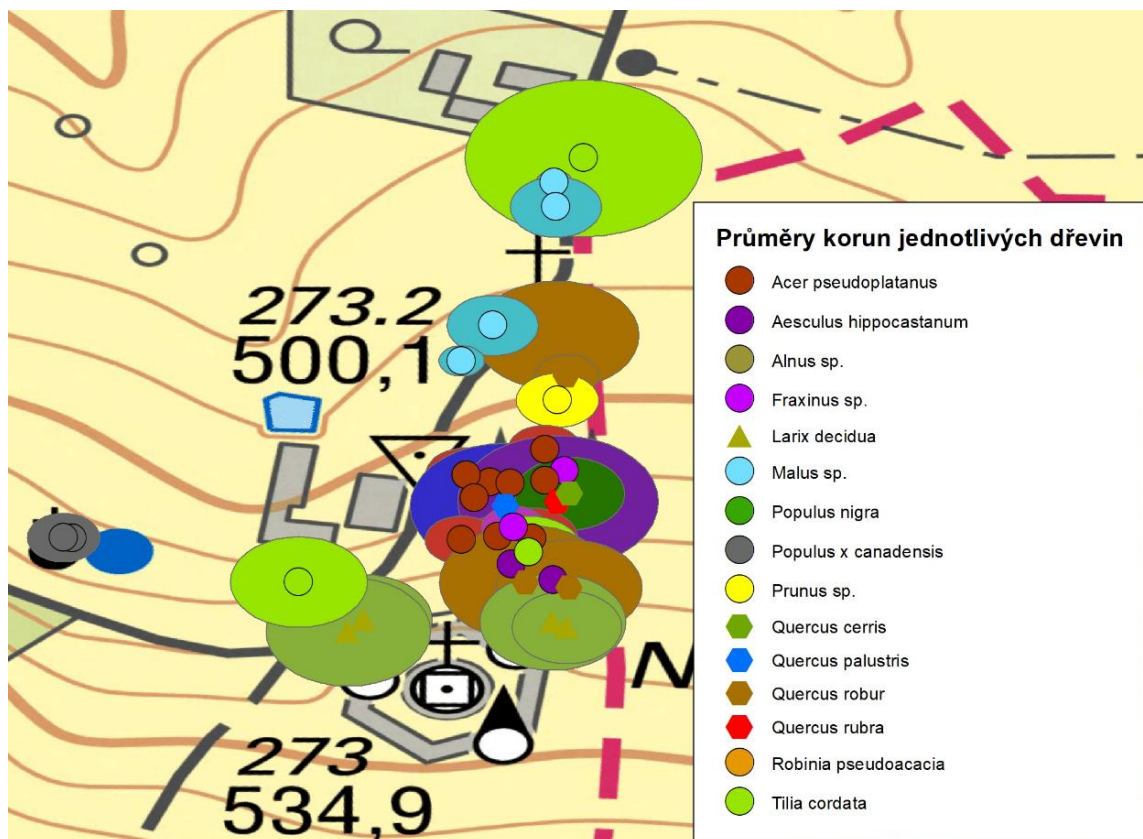
Obr. P3.: Trhové Sviny zobrazené podle II. vojenského mapování z let 1806 – 1869.

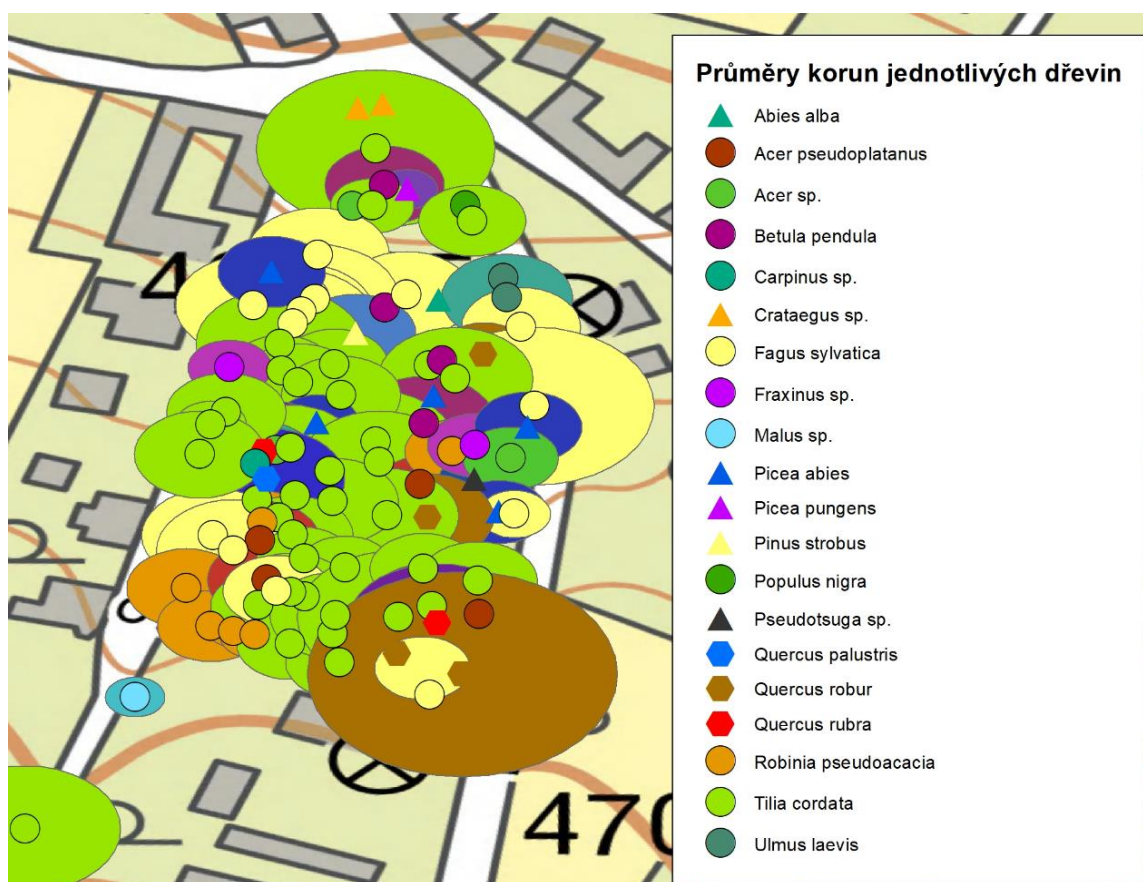
Obr. P4.: Trhové Sviny zobrazeny podle III. vojenského mapování z let 1876 – 1880.

Obr. P5.: Letecký snímek Trhovosvinenska z 50. let.

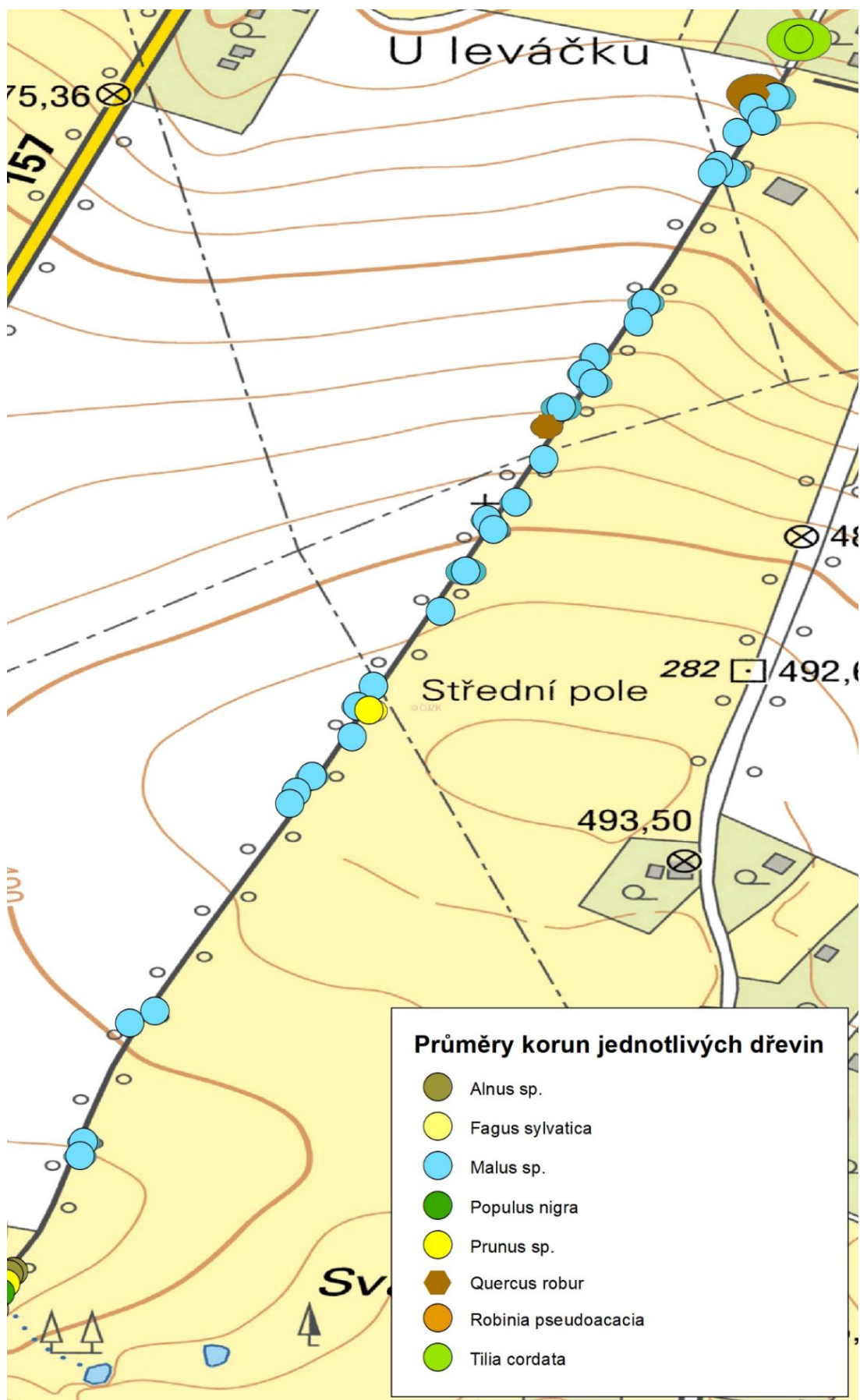

Obr. P6.: Vizualizace průměru korun jednotlivých dřevin – kostel Nejsvětější Trojice.

Obr. P7.: Vizualizace průměru korun jednotlivých dřevin – Weissertův park.

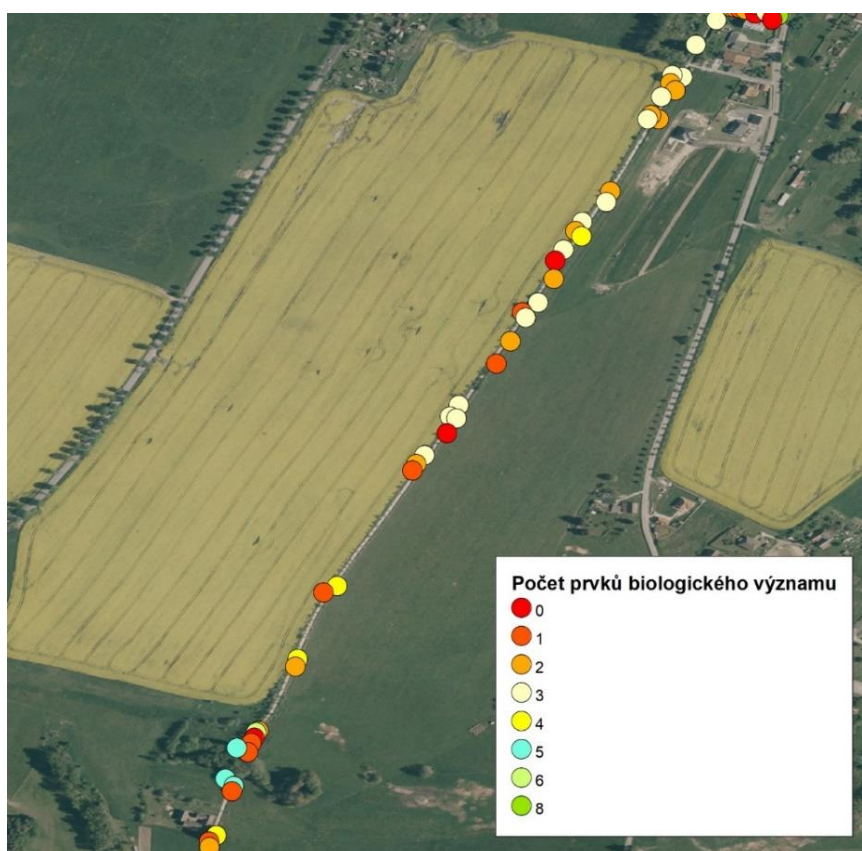

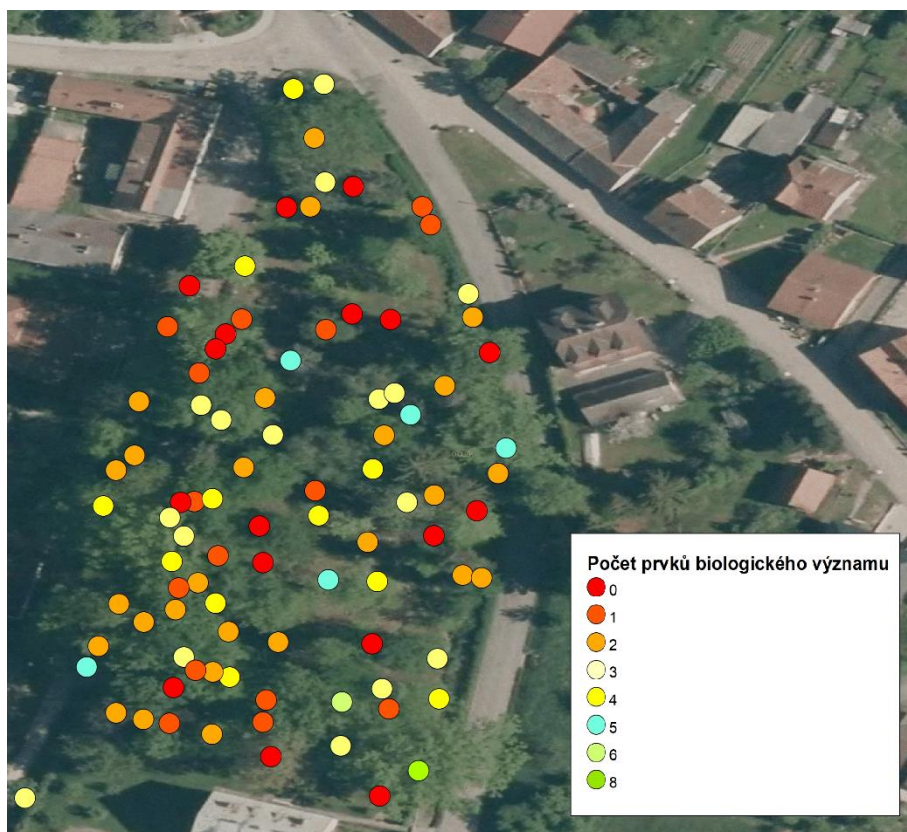
Obr. P8.: Vizualizace průměru korun jednotlivých dřevin – alej.

Obr. P9.: Počet prvků biologického významu – kostel Nejsvětější Trojice.

Obr. P10.: Počet prvků biologického významu – alej.

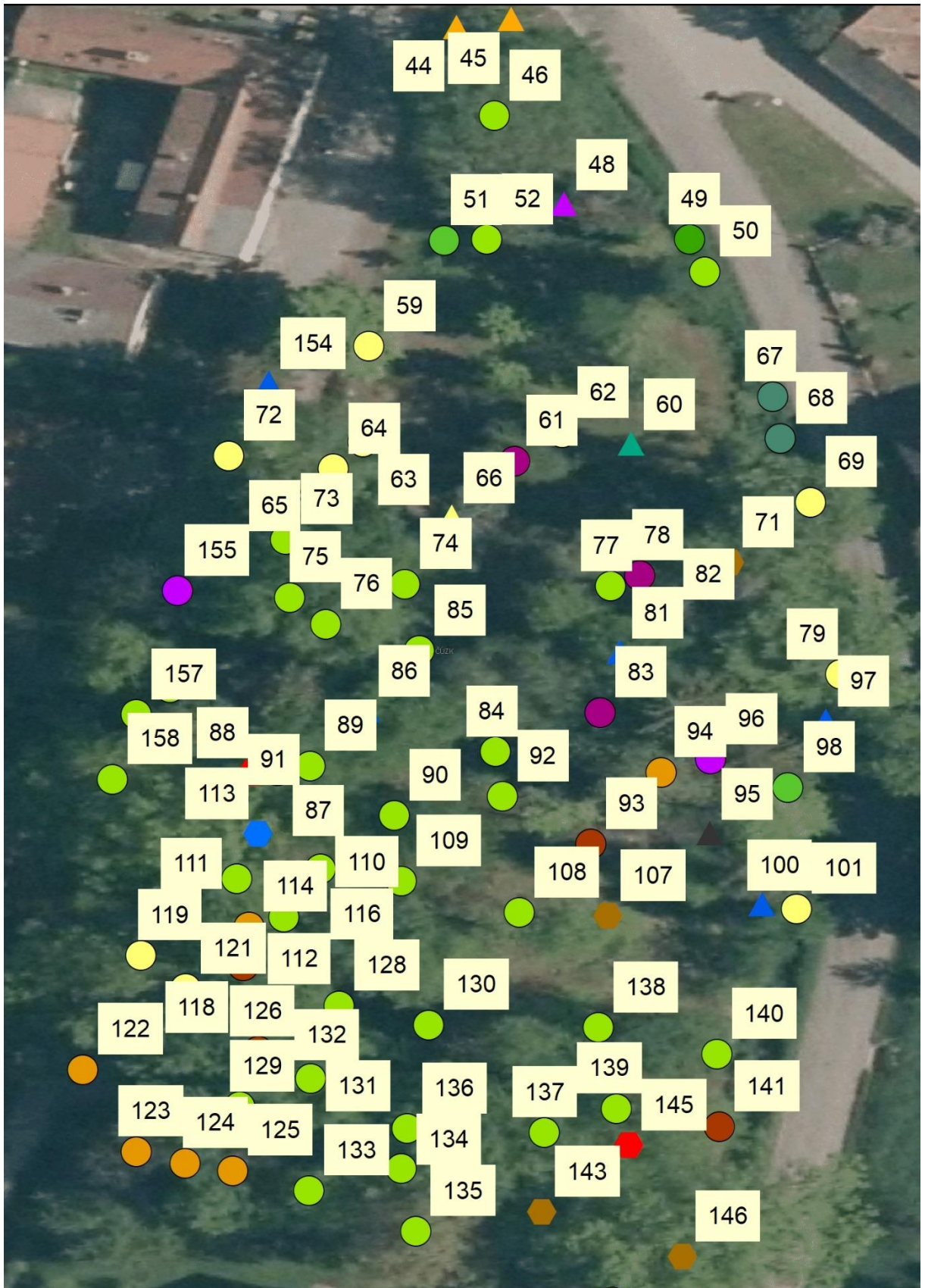
Obr. P11.: Počet prvků biologického významu – Weissertův park.

Obr. P12.: Označení dřevin parku Nejsvatější Trojice korespondující s tabulkou 1.

Obr. P13.: Označení dřevin aleje korespondující s tabulkou 1.

Obr. P14.: Označení dřevin Weisserova parku korespondující s tabulkou 1.

Obr. P15.: Kostel Nejsvětější Trojice – pohled jihoseverním směrem.

Obr. P16.: Pohled na altán, park a kostel Nejsvětější Trojice severojižním směrem.

Obr. P17.: Ovocná alej spojující kostel Nejsvětější Trojice s Weissserovo parkem. Pohled směrem na Trhové Sviny.

Obr. P18.: Weissserův park s altánem.

Obr. P19.: Poškození dřeviny – rozštípnuté dřevo.

Obr. P20.: Poškození dřeviny - otvory dokazují přítomnost dřevokazného hmyzu.

Obr. P21.: Poškození dřeviny – vyklovaná dutina.

Obr. P22.: Poškozený strom – prasklá borka (kýla).

Obr. P23.: Dřevokazná houba na dřevině – Březovník (Piptoporus sp.).

Obr. P24.: Příklad přítomnosti dřevokazných hub na pařezu.

Tabulka 1.: Inventarizace dřevin. Hodnoceno bylo umístění stromu, druh dřeviny, průměr kmene, výška stromu, výška nasazení koruny, průměr koruny, fyziologická vitalita, zdravotní stav, odstraněná část koruny nevhodným řezem, zda se jedná o památný strom, atraktivita umístění, růstové podmínky, počet prvků biologického významu a typ stanoviště. Následně byla z těchto zjištěných parametrů vypočtena hodnota každého stromu.

GPS bod	Umístění	Taxon	Průměr kmene (cm)	Výška (m)	Výška nasazení koruny (m)	Průměr koruny (m)	Fyziologická vitalita	Zdravotní stav	Odstraněná část koruny (%)	Památný strom	Atraktivita umístění	Růstové podmínky	Prvky bio. význam	Stanoviště	Hodnota stromu (Kč)
1	Park Sv. Trojice	Quercus robur	84	20	5	18	výborný až mírně snížený	zhoršený	0	ne	vyšoká	neovlivněné	4	součást většího celku	391595
5	Park Sv. Trojice	Quercus robur	27	15	5	7	výborný až mírně snížený	výborný až dobrý	0	ne	střední	dobré	1	součást většího celku	43025
6	Park Sv. Trojice	Prunus sp.	40	12	4	9	výrazně snížená	silně narušená	0	ne	střední	dobré	4	součást většího celku	15077
14	Park Sv. Trojice	Fraxinus sp.	61	28	7	8	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	97250
15	Park Sv. Trojice	Acer pseudoplatanus	69	27	6	8	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	4	součást většího celku	128255
16	Park Sv. Trojice	Acer pseudoplatanus	61	32	9	7	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	84879
17	Park Sv. Trojice	Acer pseudoplatanus	60	28	6	9	výborný až mírně snížený	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	114452
18	Park Sv. Trojice	Acer pseudoplatanus	53	32	7	10	zřetelně snížená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	75473
19	Park Sv. Trojice	Acer pseudoplatanus	45	23	5	8	zřetelně snížená	výborný až dobrý	0	ne	střední	zhoršené	1	součást většího celku	71773
20	Park Sv. Trojice	Acer pseudoplatanus	33	13	4	5	zřetelně snížená	výborný až dobrý	0	ne	střední	dobré	2	součást většího celku	24264
21	Park Sv. Trojice	Quercus palustris	114	31	11	21	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	441363
22	Park Sv. Trojice	Quercus rubra	97	31	11	22	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	dobré	4	součást většího celku	75394
23	Park Sv. Trojice	Quercus cerris	67	26	9	12	zřetelně snížená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	155086
24	Park Sv. Trojice	Acer pseudoplatanus	54	26	12	10	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	66039
25	Park Sv. Trojice	Quercus cerris	95	27	12	17	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	310477
29	Park Sv. Trojice	Acer pseudoplatanus	30	18	7	7	výborný až mírně snížený	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	35855
30	Park Sv. Trojice	Acer pseudoplatanus	46	25	11	8	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	54415
31	Park Sv. Trojice	Fraxinus sp.	40	19	9	7	výborný až mírně snížený	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	50792
32	Park Sv. Trojice	Aesculus hippocastanum	56	17	6	10	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	dobré	3	součást většího celku	105295
33	Park Sv. Trojice	Tilia cordata	51	23	4	12	výborný až mírně snížený	výborný až dobrý	0	ne	střední	dobré	1	součást většího celku	113209
34	Park Sv. Trojice	Aesculus hippocastanum	38	16	7	8	výrazně snížená	silně narušená	0	ne	méně významná	zhoršené	2	součást většího celku	10553
35	Park Sv. Trojice	Quercus robur	86	34	9	19	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	4	součást většího celku	321635
36	Park Sv. Trojice	Quercus robur	92	32	7	16	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	310477
37	Park Sv. Trojice	Larix decidua	99	30	4	16	zřetelně snížená	zhoršený	0	ano	vyšoká	dobré	0	součást většího celku	1507094
38	Park Sv. Trojice	Larix decidua	72	36	5	12	zřetelně snížená	zhoršený	0	ano	vyšoká	dobré	0	součást většího celku	572737
39	Park Sv. Trojice	Larix decidua	74	25	6	15	výborný až mírně snížený	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	soliterní strom	204549
40	Park Sv. Trojice	Larix decidua	87	25	6	18	zřetelně snížená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	0	soliterní strom	255846
41	Park Sv. Trojice	Tilia cordata	84	24	1	15	výborný až mírně snížený	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	3	soliterní strom	361472
42	Park Sv. Trojice	Populus x canadensis	27	18	5	6	zbytková	silně narušená	0	ne	střední	dobré	3	soliterní strom	7628
43	Park Sv. Trojice	Populus x canadensis	41	18	5	8	výrazně snížená	silně narušená	0	ne	střední	dobré	3	soliterní strom	11311
44	Weisserův park	Crataegus sp.	35	4	3	3	zbytková	silně narušená	60	ne	střední	neovlivněné	4	součást většího celku	5267
45	Weisserův park	Crataegus sp.	30	4	3	3	zbytková	silně narušená	50	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	2935

GPS bod	Umístění	Taxon	Průměr kmene (cm)	Výška (m)	Výška nasazení koruny (m)	Průměr koruny (m)	Fyziologická vitalita	Zdravotní stav	Odstraněná část koruny (%)	Památný strom	Atraktivita umístění	Růstové podmínky	Prvky bio. význam	Stanoviště	Hodnota stromu (Kč)
46	Weisserův park	Tilia cordata	100	23	5	20	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	538248
47	Weisserův park	Betula pendula	64	23	10	10	zřetelně snižená	zhoršený	20	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	48221
48	Weisserův park	Picea pungens	28	14	2	5	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	27245
49	Weisserův park	Populus nigra	27	16	3	2	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	6069
50	Weisserův park	Tilia cordata	35	17	4	9	výborná až mírně narušená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	34784
51	Weisserův park	Acer sp.	25	8	3	3	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	5814
52	Weisserův park	Tilia cordata	27	15	2	7	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	25098
59	Weisserův park	Fagus sylvatica	76	19	5	12	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	4	součást většího celku	271144
60	Weisserův park	Abies alba	34	21	7	7	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	43481
61	Weisserův park	Betula pendula	43	28	13	8	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	33794
62	Weisserův park	Fagus sylvatica	57	22	7	11	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	dobré	0	součást většího celku	114452
63	Weisserův park	Fagus sylvatica	63	21	7	14	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	dobré	1	součást většího celku	166714
64	Weisserův park	Fagus sylvatica	62	26	4	12	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	dobré	0	součást většího celku	166714
65	Weisserův park	Fagus sylvatica	57	26	5	14	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	dobré	0	součást většího celku	137342
66	Weisserův park	Pinus strobus	65	32	7	10	výrazně snižena	výrazně zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	5	součást většího celku	63907
67	Weisserův park	Ulmus laevis	46	22	13	6	zřetelně snižená	zhoršený	30	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	28510
68	Weisserův park	Ulmus laevis	53	21	4	11	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	dobré	2	součást většího celku	79246
69	Weisserův park	Fagus sylvatica	73	22	9	10	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	10	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	147226
71	Weisserův park	Quercus robur	30	23	5	8	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	35855
72	Weisserův park	Fagus sylvatica	58	11	6	13	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	dobré	1	součást většího celku	71336
73	Weisserův park	Tilia cordata	87	30	14	14	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	365495
74	Weisserův park	Tilia cordata	48	26	6	9	zřetelně snižená	výborný až dobrý	0	ne	střední	dobré	2	součást většího celku	74627
75	Weisserův park	Tilia cordata	78	25	10	9	zřetelně snižená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	162445
76	Weisserův park	Tilia cordata	65	29	14	10	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	183386
77	Weisserův park	Tilia cordata	52	31	10	7	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	90567
78	Weisserův park	Betula pendula	52	31	16	7	výrazně snižena	zhoršený	30	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	19960
79	Weisserův park	Fagus sylvatica	92	27	9	20	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	dobré	5	součást většího celku	585470
81	Weisserův park	Picea abies	73	28	14	9	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	48610
82	Weisserův park	Tilia cordata	78	28	7	13	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	5	součást většího celku	218428
83	Weisserův park	Betula pendula	74	28	14	12	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	4	součást většího celku	59687
84	Weisserův park	Tilia cordata	64	31	11	13	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	138929
85	Weisserův park	Tilia cordata	54	28	6	10	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	dobré	3	součást většího celku	124530
86	Weisserův park	Picea abies	62	32	8	7	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	68911
87	Weisserův park	Acer sp.	54	22	3	8	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	66039
88	Weisserův park	Quercus rubra	62	21	3	13	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	54975
89	Weisserův park	Tilia cordata	72	24	6	11	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	4	součást většího celku	241368
90	Weisserův park	Tilia cordata	57	34	13	10	výborná až mírně narušená	výborný až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	114452
91	Weisserův park	Carpinus sp.	57	22	10	11	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	dobré	3	součást většího celku	105295
92	Weisserův park	Tilia cordata	64	34	16	13	výborná až mírně narušená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	4	součást většího celku	136150
93	Weisserův park	Acer pseudoplatanus	49	21	10	7	výrazně snižena	výrazně zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	25355

GPS bod	Umístění	Taxon	Průměr kmene (cm)	Výška (m)	Výška nasazení koruny (m)	Průměr koruny (m)	Fyziologická vitalita	Zdravotní stav	Odstraněná část koruny (%)	Památný strom	Atraktivita umístění	Růstové podmínky	Prvky bio. význam	Stanoviště	Hodnota stromu (Kč)
94	Weisserův park	Robinia pseudoacacia	44	15	6	8	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	37656
95	Weisserův park	Pseudotsuga sp.	38	21	3	6	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	dobré	0	součást většího celku	36856
96	Weisserův park	Fraxinus sp.	47	28	18	8	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	dobré	2	součást většího celku	75301
97	Weisserův park	Picea abies	59	31	13	9	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	62302
98	Weisserův park	Acer sp.	34	16	4	8	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	43481
100	Weisserův park	Picea abies	60	29	10	8	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	51918
101	Weisserův park	Fagus sylvatica	27	12	4	6	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	35855
107	Weisserův park	Quercus robur	78	30	7	11	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	4	součást většího celku	218428
108	Weisserův park	Tilia cordata	65	28	7	12	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	5	součást většího celku	163936
109	Weisserův park	Tilia cordata	56	30	8	11	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	114452
110	Weisserův park	Tilia cordata	53	32	20	7	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	40843
111	Weisserův park	Tilia cordata	64	29	17	9	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	4	součást většího celku	129615
112	Weisserův park	Tilia cordata	48	30	7	10	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	54415
113	Weisserův park	Quercus palustris	60	19	6	13	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	128186
114	Weisserův park	Robinia pseudoacacia	42	19	9	8	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	47849
116	Weisserův park	Tilia cordata	66	29	19	10	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	4	součást většího celku	114583
118	Weisserův park	Acer pseudoplatanus	73	25	12	10	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	161787
119	Weisserův park	Fagus sylvatica	72	19	8	12	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	dobré	2	součást většího celku	227358
121	Weisserův park	Fagus sylvatica	72	28	6	13	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	204549
122	Weisserův park	Robinia pseudoacacia	71	17	11	10	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	dobré	5	součást většího celku	33483
123	Weisserův park	Robinia pseudoacacia	68	14	8	9	zřetelně snižená	výrazně zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	18158
124	Weisserův park	Robinia pseudoacacia	37	19	13	4	zřetelně snižená	výrazně zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	3922
125	Weisserův park	Robinia pseudoacacia	44	19	13	6	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	13737
126	Weisserův park	Acer pseudoplatanus	69	25	11	10	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	dobré	3	součást většího celku	206302
127	Weisserův park	Tilia cordata	73	26	11	11	zřetelně snižená	výrazně zhoršený	0	ne	střední	dobré	4	součást většího celku	135002
128	Weisserův park	Tilia cordata	64	27	19	8	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	61849
129	Weisserův park	Tilia cordata	53	29	15	8	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	88848
130	Weisserův park	Tilia cordata	46	24	12	8	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	75301
131	Weisserův park	Tilia cordata	69	26	12	10	zřetelně snižená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	součást většího celku	112476
132	Weisserův park	Fagus sylvatica	36	16	6	9	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	10	ne	střední	dobré	1	součást většího celku	63320
133	Weisserův park	Tilia cordata	55	17	6	9	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	dobré	2	součást většího celku	106163
134	Weisserův park	Tilia cordata	36 + 30	15	5	8	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	62751
135	Weisserův park	Tilia cordata	49	23	5	9	výborná až mírně narušená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	62189
136	Weisserův park	Tilia cordata	55	28	12	11	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	94341
137	Weisserův park	Tilia cordata	108	30	11	17	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	6	součást většího celku	635133
138	Weisserův park	Tilia cordata	53	27	6	9	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	94341
139	Weisserův park	Tilia cordata	50	26	6	11	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	87064
140	Weisserův park	Tilia cordata	65	24	7	10	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	155600
141	Weisserův park	Acer pseudoplatanus	50	22	11	6	zbytková	silně narušená	0	ne	střední	neovlivněné	4	součást většího celku	22535
143	Weisserův park	Quercus robur	107	25	7	13	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	3	součást většího celku	602838

GPS bod	Umístění	Taxon	Průměr kmene (cm)	Výška (m)	Výška nasazení koruny (m)	Průměr koruny (m)	Fyziologická vitalita	Zdravotní stav	Odstraněná část koruny (%)	Památný strom	Atraktivita umístění	Růstové podmínky	Prvky bio. význam	Stanoviště	Hodnota stromu (Kč)
145	Weisserův park	Quercus rubra	46	23	7	15	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	1	součást většího celku	55719
146	Weisserův park	Quercus robur	156	27	5	26	výborná až mírně narušená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	8	součást většího celku	592073
149	Weisserův park	Fagus sylvatica	25	12	2	8	výborná až mírně narušená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	součást většího celku	35855
154	Alej	Picea abies	46	21	5	9	výborná až mírně zhoršená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	stromořadí	55719
155	Alej	Fraxinus sp.	58	20	7	7	zřetelně zhoršená	výrazně zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	32617
156	Alej	Tilia cordata	59	24	4	10	výborná až mírně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	91561
157	Alej	Tilia cordata	52	20	6	6	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	42009
158	Alej	Tilia cordata	88	20	5	11	výborná až mírně zhoršená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	4	stromořadí	460072
159	Alej	Malus sp.	32	8	3	5	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	9176
160	Alej	Tilia cordata	85	25	3	16	výborná až mírně zhoršená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	349426
161	Alej	Malus sp.	58	13	6	10	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	38449
162	Alej	Quercus robur	52 + 48	20	4	15	výborná až mírně zhoršená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	237277
163	Alej	Malus sp.	33	8	2	7	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	19269
164	Alej	Malus sp.	39	8	2	9	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	27890
165	Alej	Malus sp.	30	7	2	7	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	18674
166	Alej	Malus sp.	31	8	2	9	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	25400
167	Alej	Malus sp.	35	8	2	8	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	25150
168	Alej	Malus sp.	32	7	2	7	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	18919
169	Alej	Malus sp.	36	8	2	9	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	27890
170	Alej	Malus sp.	31	5	2	7	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	12537
171	Alej	Malus sp.	30	7	2	8	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	21251
172	Alej	Malus sp.	29	7	2	8	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	19071
173	Alej	Malus sp.	32	7	2	9	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	4	stromořadí	29754
174	Alej	Malus sp.	42	7	2	10	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	30058
175	Alej	Quercus robur	52	12	4	8	výborná až mírně zhoršená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	stromořadí	62121
176	Alej	Malus sp.	29	5	2	6	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	7346
177	Alej	Malus sp.	30	7	4	8	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	15194
178	Alej	Malus sp.	32	7	2	8	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	stromořadí	21021
179	Alej	Malus sp.	34	8	3	8	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	23924
180	Alej	Malus sp.	39	8	4	10	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	22949
181	Alej	Malus sp.	35	7	3	6	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	stromořadí	9385
182	Alej	Malus sp.	34	6	2	7	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	15791
183	Alej	Malus sp.	36	7	2	8	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	21797
184	Alej	Prunus sp.	47	11	2	9	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	45690
185	Alej	Malus sp.	25	5	2	6	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	0	stromořadí	7346
186	Alej	Malus sp.	33	6	2	8	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	3	stromořadí	19669
187	Alej	Malus sp.	28	6	2	6	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	9664
188	Alej	Malus sp.	28	6	2	6	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	stromořadí	9664
189	Alej	Malus sp.	25	6	3	5	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	4	stromořadí	8295
190	Alej	Malus sp.	28	4	2	5	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	stromořadí	3351

GPS bod	Umístění	Taxon	Průměr kmene (cm)	Výška (m)	Výška nasazení koruny (m)	Průměr koruny (m)	Fyziologická vitalita	Zdravotní stav	Odstraněná část koruny (%)	Památný strom	Atraktivita umístění	Růstové podmínky	Prvky bio. význam	Stanoviště	Hodnota stromu (Kč)
191	Alej	Malus sp.	33	6	2	8	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	4	stromořadí	21120
192	Alej	Malus sp.	33	6	2	8	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	16766
193	Alej	Alnus sp.	41	13	6	6	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	méně významná	neovlivněné	2	stromořadí	6877
194	Alej	Alnus sp.	37	12	4	7	výrazně zhoršená	silně narušená	0	ne	střední	neovlivněné	6	stromořadí	12038
195	Alej	Prunus sp.	26	11	2	6	výborná až mírně zhoršená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	0	stromořadí	27245
196	Alej	Populus nigra	85	33	12	5	výrazně zhoršená	výrazně zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	stromořadí	31414
197	Alej	Alnus sp.	30	21	13	5	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	stromořadí	13530
198	Alej	Robinia pseudoacacia	65	26	8	16	výborná až mírně zhoršená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	5	stromořadí	172271
199	Alej	Prunus sp.	77	13	4	12	výrazně zhoršená	výrazně zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	5	stromořadí	36542
200	Alej	Robinia pseudoacacia	86 + 31 + 31	21	4	15	zřetelně zhoršená	výrazně zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	5	stromořadí	53404
201	Alej	Prunus sp.	33	12	2	7	výborná až mírně zhoršená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	1	stromořadí	36285
202	Alej	Tilia cordata	119	26	3	26	výborná až mírně zhoršená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	4	stromořadí	667428
203	Alej	Malus sp.	27	5	2	4	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	stromořadí	3866
204	Alej	Malus sp.	53	9	2	10	výborná až mírně zhoršená	výbomý až dobrý	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	47362
205	Alej	Malus sp.	45	7	2	10	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	1	stromořadí	26195
206	Alej	Malus sp.	35	6	3	5	zřetelně zhoršená	zhoršený	0	ne	střední	neovlivněné	2	stromořadí	3513

Tabulka 2.: Zařazení jednotlivých druhů dřevin do kategorií dle vhodnosti.

Vhodné	Polovhodné	Nevhodné
Abies alba	Aesculus hippocastanum	Pinus strobus
Acer pseudoplatanus	Crataegus sp.	Populus x canadensis
Acer sp.	Fraxinus excelsior	Robinia pseudoacacia
Alnus sp.	Larix decidua	Quercus rubra
Betula pendula	Populus nigra	
Carpinus sp.	Pseudotsuga sp.	
Fagus sylvatica		
Malus sp.		
Picea abies		
Picea pungens		
Prunus sp.		
Quercus cerris		
Quercus palustris		
Quercus robur		
Tilia cordata		
Ulmus laevis		